

ANUL I.

SEPTEMBRIE 1934

No. 7

LUCEAFĂRUL

CULTURAL-SOCIAL

REVISTĂ PENTRU PROPĂȘIRE CULTURALĂ
ȘI ARMONIE SOCIALĂ

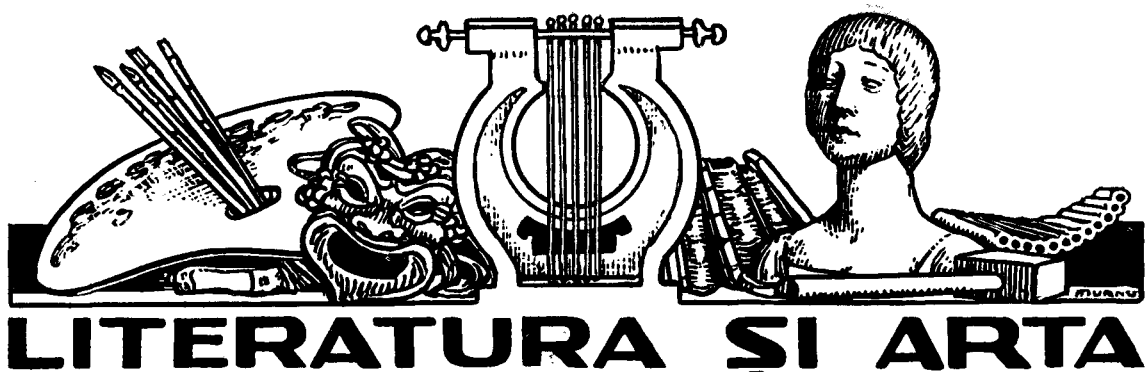
Director: IOAN N. CIOLAN

Redactor: PETRU OLARIU

APARE SUB AUSPICILE ASO-
CIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN
JUDEȚUL SIBIU

SIBIU, LA 15 SEPTEMBRIE 1934

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, STRADA HONTERUS No. 6

LITERATURA ȘI ARTA

Mărire Ție!

*Speranțele toate, cu mic și cu mare,
Spre Tine le 'ndreaptă și cel ce cu greu
Trudește 'n viață, î-Ți cere 'ndurare,
Marie, ce 'n lume născuși Dumnezeu!*

*Orfanul ce plânge de mama-i iubită,
Te vede Fecioară, cum vîi să-l alinți;
In zâmbet, durerea o schimbă, Preamărită,
Iei loc în căminul lipsit de părinți!*

*Acel ce în lume nu află dreptate,
Acel ce e 'n luptă, acel ce-i robit,
Cu gândul la Tine, le 'nvinge pe toate,
Căci știe că Fiu-Ți a fost răstignit!*

*Prin veacuri, Tu Mamă, ești barca ce poartă
Și farul ce chiamă luntrașul la mal,
Ești focul ce 'nuie o inimă moartă,
Pierdută sau luată de-al relelor val!*

*Și toți păcătoșii pierduși pe sub soare,
Cu gândul la Tine coboară 'n mormânt...
Mărire, o, Ție curat' Născătoare,
Mărire în ceruri și-aici pe pământ!*

*I. Gr. Marin-Slujeru,
Iwv.*

File de taină

Creionări de război.

Băjenia...

— Fragment —

... Fluieratul sinistru al locomotivei, a dat naștere în furnicarul de jos unui freamăt, unui strigăt, unui urlet, unui vacarm. Nimic nu-i mai putea stăpâni în această clipă, când ultima rază de nădejde era irosită.

Mâini scheletice se ridicau spre cer, se agitău către cineva invizibil, se coborau desnădăjduite. Mișcările ritmice ale trenului acoperă sbuciumul acestor oameni, în suflutele cărora s'a deslănțuit furtuna și din depărtarea, ce se mărește cu fiecare vrere trecută, vocile se topesc, forfoteala se diluiază, se șterge treptat, treptat, rămâne o umbră, o licărire, nimic...

... În clipa aceasta am simțit prăbușindu-se ceva din mine... Sufletul strivise pe Dumnezeu...

Părăsim silueta capitalei și pânza de nouri așterne o umbră, din ce în ce mai ștearsă, peste orașul, unde zăvorâm bucuriile și necazurile noastre, amintiri ce le purtăm spre alte meleaguri, către o țință nelămurită. În mersul greoi al locomotivei, străbatem în plin câmpul așternut, ca o pulbere de praf, cu firisoare de zăpadă. Peste zumzetul ce stăpânise mulțimea vagonului, domnește acum o tăcere neagră, întretăiată arareori de suspine prelungi.

Își deapănă mintea... unde?... nici ei nu știu...

Atâtea gânduri frânte se 'nfiripă și atâtea neliniște stăpânește pe toți, încât nici unul nu ar putea lega un crâmpei de frază. Sunt scăpați de o primejdie imaginară, ce luase proporții năstrușnice, și s'vonul morții ce-l socoteau atâtea de aproape de ei, îl simt, îl văd parcă, șiruindu-se spre depărtări, pretutindeni, numai în jurul lor, nu. Sunt chipuri aci, în care nu poți ceti decât tristețe și cu toate acestea sbuciumul ce-i înlănțuie pe toți, e rezultatul unei bucurii, isvorată din certitudinea ce-i stăpânește, că sunt scăpați de pericolul ce roia în jurul lor, cu o

clipă mai înainte, când capitala nu stăvilise încă suspinul trist și prelung, ca un urlet de câine, în pragul unor negre presimțiri.

Lăsăm în urmă Chitila și trenul șerpuește înainte tot mai greoi. Pe șoseaua ce s'a a'aturat de noi, se 'nșiruie convoiuri nesfârșite de căruțe, încărcate cu tot ceea ce au socotit trebuitor și mai de preț, acei pe care frica i-a alungat din sălașuri. E un cortegiu, în fața căruia mintea omenească se cutremură, pentru că nici când nu s'ar fi putut inchipui, oameni și animale, învăluiți de suflul morții. purtându-și pașii. Chipuri fantomatice, însoțesc șovăitor animalele, sub a căror piele se conturează scheletul ce-l aștepți parcă, dintr'o clipă într'alta, să-l auzi zornăind în cădere. Figuri supte de spaimă și osteneală, cu ochii năvalnici din orbite, își poartă teama — de aproape două luni de zile — pe drumurile străjuite de morți. Pe calea ce se scurge băjenia, stau mărturie pentru toți, truda unei mulțimi înebunită de spaimă, pornită spre necunoscut. Căii prăvăliți lângă căruțe, fugari înșiruiți alături, copii cu țipătul stins, îmbrățișând desnădăjduiți pe cei ce le purtau de grijă, lătrături prelungi de câini sfârșiți de foame, plânsete înăbușite... Toate acestea îți dau impresia unei halucinații, pe care zadarnic te străduiești s'o alungi; fiecare minută scursă, îți prinde sufletul ca un furnicar, cu neputință să-l domini. Teama nu cunoaște nici înfrânare nici limită. A pus stăpânire pe noi și ori cât am căuta s'o alungăm, priveliștea ce se desfășoară în fața noastră, profilată fantomatic pe fond de plumb și de carmin, sincronizată de orchestra simfonică a tunului, realitatea merge prea alături de noi, ca să ne putem înșela singuri.

„Ce dramă cumplită!” Șoptește cineva în spatele meu.

Și cu toate acestea, sentimentul milei e dispărut. Numai reflexul lui, ne face să credem că mai dăinuește ascuns în noi. Nimeni nu

încearcă să-l verifice, pentru a vedea cât de lași suntem în clipele acestea. S'a stins mila și gândul fiecăruia nu se înfiripă, decât la dorința neînfrănată de a scăpa din acest câmp, peste care plutește atâta de aproape moartea. Vorbim de milă dar nu o mai cunoaștem. Scăparea, alungarea suflului morții, atât stăpânește mințile noastre. Noi nu mai suntem noi; trăim cu noi, dar fără noi. Sufletele noastre de acuma, sunt sufletele viitorului...

... Și trenul își duce povara greoiu, peste acest câmp de tragedie, amestecându-și șueratul strident, cu bubuiturile surde ale tunurilor vrășmașe, ce se apropie năprasnic de capitală. Pe drum mișcări încete, duc în lanț nesfârșit pribegi spre nădejdi pe care puținii le vor ajunge.

Convoiuri triste se 'nșirue, ca niște cohorte ale morții.

Mircea Alexiu.

Pastel.

*Peste negura de codrii,
Luna trece gânditoare,
Sărutând pe firul ierbii,
Flori de-argint strălucitoare.*

*Dintre holde cu porumburi,
Peste sălcii mari, pletoase,
Un sitar se 'ndreaptă grabnic
Spre zăvoae 'ntunecoase.*

*Peste culmi, un nour trece
Ascunzând sclipiri de stele,
Singur rătăcind în noapte,
Ca și gândurile mele!...*

I. Gr. Marin-Slujeru,
Iuz.

Suflet de câine

De Paul Reboux.

Era o imposibilitate să definești exact rasa lui Toto.

Petele lui albe și negre îi aminteau de un câine de vânatoare; picioarele-i scurte te făceau să te gândești la un fox, iar capul rotund și ciufulit la un câine ciobănesc.

Nu mai încăpea vorbă, că era o amestecătură. Dar era un câine credincios, inteligent și blajin. Ai fi putut chiar spune că semăna cu un om, atâta expresie era în ochii lui castanii de câine, când, cu capul puțin aplecat într'o parte, se uita la oameni și parcă îi cântărea.

Domnul și stăpânul acestui câine era un oarecare Vetrillard, a cărui meserie era tot atât de nelămurită ca și rasa lui Toto. El trăia în cea din urmă colibă din sat. Avea o grădină mică, în jurul casei și acolo cul-

tiva câteva legume din care făcea mâncarea foarte modestă.

Vetrillard se pricepea, să repare ziduri dărăpănate, să lase sânge porcilor bolnavi, să taie copaci, să facă curse sau colivii din lăzi vechi. Dar mai ales se pricepea — și aceasta îi aducea cel mai mare venit — să furnizeze pește, chiar și când era oprit pescuitul, și vânat, cu mult înainte de deschiderea sezonului de vânatoare.

Din aceste câștiguri de ocazie, el trăia modest, fără să-și permită alt lux decât tutunul, cu care își umplea pipa din zorii zilei până seara târziu.

Fața îi era arsă de soare, înăsprită de geruri, așa că Vetrillard semăna mai degrabă cu un zeu al pădurilor, cu un faun temut și răutăcios.

Gura cu buzele subțiri, tăiate parcă cu un cuțit pe fața lui aspră și ochii mici și strâmbi cu privirea lor vicleană îi îndepărtau toate simpatiile.

Singura lui trăsătură de caracter bună și care merita laude era conviețuirea lui neturburată cu Toto.

Toto nu cerșea, dar mirosea totdeauna casa când în cuptor se cocea o bucată bună de carne; se ducea acolo, să-și ceară partea, nu cu obrăznicie, ci ca un prieten iubit, care a trecut din întâmplare pe acolo.

Era gata totdeauna la orice joc, chiar și când din pricina arșiței sta întins și somnoros pe ulița satului. Niciodată nu sărea supărat la vreun copil; singurul lucru care și-l permitea era să lingă cu gingășie fețele murdare ale copiilor.

Dar Toto avea două mari păcate.

Lătra și era un prost câine de vânătoare.

Lătra numai dintr'o prea mare bucurie că trăiește. O frunză, luată de vânt, o trăsură care trecea pe uliță, un vânzător ambulant cu sacul de marfă pe spate, erau deajuns să procure o mare bucurie sufletului lui blajin.

Dar lătratul lui zădărnicea tocmai afacerea cea mai bună a lui Vetrillard. De cum își părăsea bătrânul coliba, ca să se ducă în pădure să întindă lațuri, lătratul puternic a lui Toto trăda ori cui, că era singur acasă. Dacă pleca însă cu stăpânul, toți pădurarii din împrejurimi puteau ști unde se găesc și să-i urmărească.

Pe toate aceste motive Vetrillard se hotări să omoare pe Toto.

Dar alegerea felului de moarte, îl puse în mare strâmtoare pe bătrân.

Toto era iubit în sat. Vetrillard însă nu se bucura de simpatii. Dacă l'ar fi omorât pe față, și-ar fi atras dușmănia pe care trebuia să le evite. Să cumpere otravă dela farmacie sau să-i descarce un glonț din pușcă, însemna să apară ca ucigaș în ochii tuturor sătenilor.

Nenorocirea a voit, ca Vetrillard să întâlnească pe un pietrar, care lucra în apropiere, tocmai în momentul când își părăsea

lucrul, cu uneltele în spate. Lucrătorul îi spuse:

— Am la mine un cartuș de dinamită pe care aș fi mulțumit să nu-l duc în buzunar. Obiectele astea de multe ori sunt periculoase. Poate că îți trebuie ție.

Vetrillard luă cartușul cu o bucată mare de fitil și cu o bucată de șnur, pe care i-o mai dăruie pe deasupra pietrarul.

Îi venise o idee: o să lege cartușul pe spatele lui Toto, o să lege pe câine de un copac și, după ce o să aprindă fitilul, o să șteargă putina și o să lase pe câine să moară singur.

Toto o să fie prefăcut în fărâme și n'o să rămâie nici un cadavru care să-l dea de gol. Din economia pe care o s'o facă cu hrana lui, o să poată să aibă mai mult pentru tutun.

A doua zi Vetrillard se îndreptă cu câinele spre pădure.

Ca de obicei, Toto lătra, la petele de soare, se juca cu pietricelele și în nevinovăția lui de câine nu bănuia, ce gânduri rele se ascund în mintea stăpânului lui.

Stătu liniștit până ce stăpânul îi legă cartușul pe spate. Toto plin de încredere, îl lăsă să-l lege de un copac și nici măcar nu observă că fitilul lung începu să ardă în mijlocul spatelui lui cu pete albe și negre.

Deabia când Vetrillard se îndreptă cu pași repezi și un miros de ars începu să-i între pe nas, câinele începu să tragă de șnur și să sară în toate părțile.

Șnurul se roase repede și se rupse, iar Toto o luă la fugă în pădure, pe spate cu cartușul și cu fitilul care continua să ardă.

Când pricepu că Toto e pe urmele lui, Vetrillard fu cuprins de o spaimă fără margini. Câinele avea să sară pe el, să-i arate dragostea și explozia avea să-i arunce în aer pe amândoi în aceeași clipă.

Începu acum o fugă nebună, prin desișurile pădurii și peste povârnișurile stâncoase, un joc disperat de v'ați ascunselea. Vetrillard se ascundea când după vreun copac gros, când o lua iar la goană prin luminișuri, ca urmărit de furii.

Ajuns la malul râului, nu stătu nici o clipă la îndoială și se aruncă în apă, ca să inoate până la malul celălalt. Dar picioarele i se împleticiră în ierburile din nămol, apoi și el începu să dea din mâini și din picioare și cu greutate scoase țipete de ajutor.

Oamenii alergară în grabă. Veniră însă prea târziu. Toto se și aruncase în apă, apucase de mânecă pe stăpânul lui și îl

trăsese înnot până la țarm. Bine înțeles că fitilul de pe spate se stinsese în apă.

Când Vetrillard își veni în fire, țărani îi spuseră :

— Ce norocai avut, că ai un astfel de câine !

— Așa-i, așa-i ! confirmă Vetrillard.

Buzele lui subțiri zâmbiră cu fățarnicie lui Toto, pe când acesta își arăta prin lătratul și clătinatul cozei, cât se bucura că își mântuise stăpânul.

Frunzulică.

Frunzulică 'nsângerată,
Mi-ai căzut în cale,
Când și 'n suflet, frunzulică,
Vremuiește-a jale !...

Din trecutul plin de farmec,
Din ce-avui odată,
Singură mai vii la sânu-mi,
Frunză 'nsângerată !...

Ani vor trece și vre-odată
Ea... n'o să mai vie !...

Frunzulică 'nsângerată,
Viața mi-i pustie !...

Ne-au lovit cu-asprime, dragă,
Valurile sorții,
Când în toamnă, rece suflă
Vânturile morții !...

I. Gr. Marin-Slujeru,
Inv.

„Lipsa de credință religioasă s'a dovedit tot-d'a-una o rădăcină putredă în viața popoarelor, căci ea nu satisface trebuințele sufletești ale oamenilor și de regulă, biruința este a acelor care știu să-și păstreze sentimentele religioase“.

FRIEDRICH von HELWALD.

„Celce e lipsit de virtute, invidiază virtutea altuia; cel ce desnădăjduiește de a se putea înălța până la virtutea altuia, se sforțază s'o înjosească, ca ast-fel deosebirea să fie mai mică“.

BACON, Sermons.

„Nimic nu se susține timp mai îndelungat de cât o avere modestă; nimic nu dispare mai repede de cât o mare bogăție“.

LA BRUYÈRE.

„Cea mai mică dintre trebuințe este bogăția; cea mai mare înțelepciunea“.

LESSING.

„A învăța pe copiii proprii să facă binele, însemnează a le lăsa moștenirea cea mai prețioasă“.

MANTEGAZZA.

„Dintre toate bucuriile pe care Dumnezeu le acordă omului pe pământ, triumful patriei sale e cea mai mare“.

DOAMNA de STAEL.

„Precum soarele este lumina corpului, ast-fel credința este lumina sufletului“.

ION GURĂ DE AUR.

„O mamă bună prețuiește o sută de profesori“.

HERBERT.

Învățământ-Educație

Dr. C. Angelescu și școala românească. *)

Slujitorii cei mai numeroși și mai greu încercați ai școlii românești își concertează gândurile, prin asociația lor profesională, pentru a sărbători pe Ministrul Instrucțiunii, *Dr. C. Angelescu.*

Sărbătorirea constituie un eveniment, peste care istoria școlii românești nu va putea trece. El va rămâne mărturia recunoașterii spontane din partea învățătorimii, că sărbătoritul a slujit interesele școlii și ale neamului cu supreme puteri și cu nețărmurit devotament.

Prin Dr. C. Angelescu, școala românească a atins în adevăr un moment culminant în extinderea funcțiunilor ei sociale și naționale.

Școala poporului i-a format primul obiectiv al eforturilor susținute cu un entuziasm fanatic.

Faptul că România este cea din urmă țară din Europa, atât ca durată a școlarității primare, de fapt, cât și ca regularitate de frecvență, a impresionat profund pe Dr. C. Angelescu.

Deaceia, a întreprins o susținută acțiune de extirpare a analfabetismului.

A înțeles, să desfășoare această acțiune în primul rând prin construirea localurilor de

școală, din îndreptățita convingere, că nu se putea altfel.

În realizarea acestui prim scop, a cerut colaborarea sătenilor sub formă de muncă, materiale, bani. I-au dat-o fără șovăire, fiindcă l-au înțeles. Dr. C. Angelescu a devenit astfel un neîntrecut ctitor de școle.

Dacă pasiunea construirii va fi stârnit și critici, acestea nu-l ating: este prea puternic strigătul din alte țări după noi localuri de școle, pentru a crede că România are câte îi trebuie.

Dr. Constantin Angelescu.

Acelaș interes l'a purtat Dr. C. Angelescu și elementului dinamic, — sufletului de totdeauna al școlii, — corpului didactic.

Ținut ani de-arândul în situații necorespunzătoare cu rolul, ce i se atribuie în stat, — ba chiar și în afară de lege, în privința remunerării serviciilor prestate, — corpul

*) Din „Vremea Școlii”, număr festiv în onoarea Drului C. Angelescu, cu ocazia congresului general al Învățătorilor, 8 Sept. 1934, Iași.

didactic și-a găsit în Dr. C. Angelescu pe cel mai sincer și neîntrecut apărător.

Datorită exclusiv prestigiului politic fără egal și autorității necontestate, de care se bucură în Stat, Dr. C. Angelescu a obținut, în cele mai grele împrejurări financiare, reintegrarea corpului didactic în drepturile legale, după care de ani de zile se trudește.

Este ultimul act, din cele care definesc în mod categoric poziția Dr. C. Angelescu față de școala românească.

Țara așteaptă însă dela această școală și

alte roade decât cele de până acum. Și cel mai îndreptățit a le pretinde, poate fi în primul rând, cel mai neostenit sprijinitor al ei. De aceea, sărbătorirea Dr. C. Angelescu, organizată spontan de învățători în congresul dela Iași, să fie legământul acestora de a urma fără șovăire acțiunea de înviorare a școlii și de adâncirea adevăratelor ei rosturi în mijlocul neamului.

Ar fi cel mai frumos și meritat omagiu, pe care învățătorimea întreagă l-ar putea aduce Drului C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii.

25 Aug. 1934.

Iosif I. Gabrea.

Figuri din trecutul cultural al Sibiului.

Petru Span.

Cu sfială deschid bisericuța sfântă a neamului, bisericuța sufletului românesc, suflet din sufletul Dumnezeu, lumină din lumină. Credința mă frânge și evlavia mă covârșește. Căci în acest templu, clădit din gândurile noastre de lumină, din dorurile, visurile și nădejtile de veacuri, sfinții sunt înlocuiți cu eroii neamului, eroi de gând și de faptă, luptători fără prihană întru desrobirea sufletului și întregirea neamului.

În bisericuța aceasta de închinare cucernică, avem și noi, dascălii, mucenicii anonimi ai culturii naționale, un ungher smerit, împodobit cu icoanele harnicilor ctitori ai școlii românești. O ramă simplă, prăfuită de uitarea ucenicilor, încadrează chipul cu ochi de luptător neînfrânat al dascălului de dascălie Dr. Petru Span

În clipele de pioasă închinare, răsare în pragul conștiinței dascălul meu iubit, învățat și peste măsură de însuflețit.

Gândul adulmecă vremile trăite în seminarul Andreian, academia noastră teologică de aici, din Sibiu. Il văd, sus la catedră cu trupul robust, cu fața lui rumenă și plină, prea plină pentru ochii mici, dar vioi, străbătuți de fulgerarea inteligenței. L-aud parecă vorbind. Ne grăiește în graiul lui săltăreț,

asemănător cu murmurul pâraielor din Țara Moților, unde își avea originea, ne grăiește despre asimilarea cunoștințelor, procesul cel mai de seamă în învățământ.

„Să știți dela mine, ne învață el, că icoanele lucrurilor, ale ființelor, ale fenomenelor de tot soiul, icoanele acestea numite idei sau imagini, care sălășluiesc în sufletul nostru, nu mor niciodată. Ele trăesc și activează fără răgaz, sunt într'o veșnică frământare, în continuă mișcare, despre care visa negurosul filosof al Elinilor, Heraclit. La o chemare din afară, ocazionată de vre'un lucru sau fenomen, sau chiar de vre'o reflexie, toate se îmbulzesc din subconștient spre pragul conștiinței.

*

Mântuisem bucoavna, ceaslovul, gramatica, ba chiar și aritmetica din satul meu Lupșa, din Munții Apuseni, adică absolvisem 4 clase primare. Tata, sfătuit de moșul și dascălul satului, niște țărani plini de energia neamului moț, care trăiește numai în legea și limba moștenită dela strămoși, m'a dus la școala ungiurească din Trăscău. Aici în Trăscău, după anii frumoși din școala săracă și cu afumate grinzi din Lupșa, am trăit un an de tortură și umilire sufletească. Doar

eram silit, să învăț ce nu-mi prindea mintea, ce nu intra în suflet. Mintea mea era asemenea unei moriști, a cărei piatră este totă și nu mai prinde grăunțele. Simțeam cum mi se întunecă, clipă de clipă, lumea gândurilor și a sentimentelor.

Eram trist și de multeori plângeam, mai ales după ce am ghicit voința părinților de a mă aduce și anul al doilea la Trăscău.

Dar iată că într'o zi cu soare mult, dela începutul verii, răsare pe neașteptate tata la Trăscău. Mă ia frumușel de mână și mă duce la învățătorul străin.

„A făcut băiatul izamen?” grăiește tata către dascăl. „Să îmi dai toate zăpisele băiatului, că nu-l mai aduc aici“.

În drum către casă îmi spune, că mai incolega pe la sfârșitul verii, ne vom cobori în Câmpia Libertății. „Acolo în Blaj, la școlile cele mari, vreau să te știu, în câmpia întinsă, în care moșul tău a jurat credință limbii și neamului“.

Astfel am ajuns în liceul din Blaj. Aici, ca și în școala cu grinzi afumate și cu streșine de stuț din Lupșa, am început să-mi întrec colegii la toate materiile. Din Blaj, după luarea bacalaureatului, în temeiul credinței, care-i o bună parte din moștenirea mea părintească, am trecut la seminariul Andreian din Sibiu spre a mă pregăti de slujitor al sfintelor taine. În cursul celor trei ani de teologie, m'au fermecat lecțiile de pedagogie ale celui *dintâiu pedagog român din Ardeal, Ioan Popescu*. În urma graiurilor acestui bărbat cinstit și învățat, mi s'a deslușit sfânta și înalta lege a datoriei morale, prin care se realizează ideea dumnezească, mi s'a întărit credința în divinitatea muncii. Dar m'am prea îndepărtat de subiect. Acestea vi le-am spus mai mult pentru a vă odihni sufletul; doar e grea știința pe-

dagogică, cea mai grea, dar și cea mai frumoasă din toate științele. Așa, acum vă văd mai înviorați; putem continua lecția despre asimilarea cunoștințelor“.

„În toamna anului 1884, ne povestea dascălul Span, am plecat să-mi adăp sufletul la izvoarele științei. Și m'am îndreptat spre Germania. În drum m'am oprit la Viena, ademenit de vestea pedagogului Vogt, un elev credincios al lui Herbart. Cu principiile lui Herbart făcusem cunoștință în firul lecțiilor de pedagogie, dezvoltate de Ioan Popescu. În Viena n'am stat mult, ci atras de numele laudat al profesorului Wilhelm Rein, am trecut granița Germaniei, pentru a asculta lecțiile acestui profesor, la universitatea din Iena“.

Petru Span s'a întors din Germania cu o credință mare în suflet, o credință, care l'a însoțit până în marginea mormântului. Anume, că poporul român, neamul acesta obidit și coplesit de nevoi, va putea sui calvarul suferințelor și birui moartea, numai cu ajutorul unei *adevărata culturi naționale, străbătută de o adâncă religiozitate, de un idealism etic*. Cultura națională însă se urzește în *școale românești*. Deci avem nevoie de astfel de școale, care slujesc individualitatea etnică a noastră și cari să răspândească lumină plină în toate straturile neamului. Temeiurile acestor școale trebuie clădite pe sănătoase principii pedagogice, iar cele mai potrivite principii, pentru a clădi baza școlii românești, sunt principiile scoase din filosofia lui Herbart, propovăduite de Rein, pentru că acestea tind a crește din tinerele generații *oameni de cinste și omenie, oameni muncitori cu caracter religios moral*.

Z. Sandu.

Din alte țări.**Educația populară și sindicalismul francez.**

Problema educației populare formează un punct esențial în preocupările asociațiilor culturale franceze. Cel mai interesant program de lucru, din care o parte a și realizat, preconizează Confederația generală a muncii în colaborare cu Federația generală a învățământului. Acestea au decis, să examineze de aproape reforma învățământului popular încă din anul 1929. Comisiunea însărcinată cu studierea problemei a prezentat în anul 1931 un plan cuprinzând: 1. Reforma învățământului sau școala unică (cu problemele: prelungirea școlarității, învățământul postșcolar, învățământul profesional, ucenicie, reforma învățământului din punct de vedere tehnic; 2. Educația muncitorească — institut superior muncitoresc; biblioteci individuale și colective, documentări.

Principiile adoptate ca punct de plecare pentru aceste reforme sunt: egalitatea copiilor în fața instrucției; ameliorarea frecvenței școlare; gratuitatea totală a învățământului primar; spirit laic și democratic; selecția și orientarea elevilor pentru o treaptă superioară de învățământ; educația socială în școală; colaborarea educatorilor cu cei interesați din punctul de vedere al educației; renunțarea la monopolul învățământului; obligativitatea școlară până la etatea de 15 ani; obligativitatea învățământului postșcolar până la etatea de 18 ani; formarea educatorilor; pregătirea pedagogică a educatorilor; organizarea serviciilor educației naționale; unificarea complexă a învățământului pentru băeți cu cel pentru fete; creierea unui oficiu național de educație, de informații, documentări și studii, căruia să-i aparțină și un comitet consultativ compus din reprezentanții oficialității, educatorilor și ai celor interesați.

Învățământul postșcolar se atașează școlai primare. Aci, pe lângă un învățământ superior se preconizează și un învățământ profesional — comercial, agricol, etc., apoi

conferințe de învățământ practic, serbări educative, conferințe despre marile probleme ale actualității ținute de persoane competente în materie.

Confederația generală a muncii a reușit, anul acesta, să grupeze în jurul problemei educației adolescentului — care coincide cu epoca postșcolară — o serie întregă de asociații. Ele urmăresc ca idealul tineretului să-l bazeze pe rațiune, libertate și datele experienței, iar simțul social să-l lege de evoluția progresivă și de justiție în afară de orice idee de dominare prin violență sau constrângere confesională. În general urmește eliberarea copilului și adolescentului de sub influența patronajilor clericale și deșteptarea unui spirit internaționalist. De aceea, în special pentru adolescenți, prevede: inițierea în problemele sociale și internaționale; studiul unei limbi străine sau esperanto și contactul cu grupuri similare ale altor popoare, excursii, călătorii, educație fizică și sport.

Învățătorii vor forma cercuri de studii și societăți de educație populară în lumina acelorași principii.

Învățământul profesional și ucenicia. Congresul din 1931 convins de importanța orientării profesionale a hotărit, să studieze de aproape psihologia copilului, psihologia profesiunilor și piața muncii. Numai cu ajutorul acestora pot face o plasare rațională a tineretului. Pentru învățământul profesional, pe lângă practica din atelier, uzină, birou, magazin sau câmp, se preconizează un învățământ general civic și economic.

Educația muncitorilor manuali, considerată ca o necesitate capitală pentru ridicarea maselor muncitorești se lasă în sarcina *colegiilor de muncă* — pentru un învățământ mediu — și a *institului superior muncitoresc* — pentru învățământul superior. — Aceste două feluri de instituții au și fost deschise în anul 1932.

Pentru a se putea înscrie în colegiile de muncă se cere absolvența de școală primară. Aci se predă: franceza, istoria economică și socială, geografia economică, matematică, drept, esperanto, istoria mișcării muncitorești. În lipsă de localuri suficiente cursurile se fac prin corespondență. Astfel de cursuri s'au organizat în mai multe orașe. La Paris, în Februarie 1933, erau 166 elevi ordinari și 837 corespondenți. Cele 20 localități din provincie, unde se țineau astfel de cursuri, aveau 640 elevi.

În *Institutul superior muncitoresc* se admite oricine a împlinit etatea de 18 ani și are o cultură de bază temeinică, câștigată fie pe cale autodidactică fie prin școli. Scopul principal al acestui institut este crearea unei atmosfere sindicale. Se predă: istoria economică, origina și dezvoltarea capitalismului, artă și literatură, producția artistică și literară a epocii contemporane, istoria contemporană, dreptul social — proprietarul, lu-

crătorul, speculatorul —, istoria mișcării muncitorești.

Institutul nu primește mai mult de 70 de auditori. Aci există și o bibliotecă, care e deschisă pentru membrii confederației între orele 9—12 și 14—17. În anul 1933—34 s'au predat chestiuni ca: noțiunea socială și scopul educației, munca creatoare, spiritul critic, naționalismul, învățământul științific, neutralitatea și învățământul de clasă etc. S'au editat și broșuri speciale de către profesorii conferențieri.

Centrul de documentări sociale, atașat institutului superior muncitoresc, studiază problema învățământului din punct de vedere muncitoresc. Scopul e ca prin conferințe și discuții profesorii și studenții acestui institut să colaboreze „la elaborarea unei pedagogii noi, liberată de dogme”.

Institutul și colegiile se susțin din o cotizație anuală de 20 centime de către cei 800.000 membri sindicaliști.

(După *Le mois*, numărul pe Iunie).

L. B.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Celor noi numiți!

În rândurile noastre se prind, odată cu începerea noului an școlar, încă o serie de învățători tineri, sortiți să ducă alături de noi lupta pentru ridicarea celor în mijlocul căror trăim... Acestora ce vin acum să întărească rândurile noastre, vreau să le spun câteva cuvinte.

Desigur, că atunci când ați intrat în școala normală, nu v'ați putut da seama ce mare răspundere veți purta pe umeri în ziua când școala vă va deschide porțile. Cu timpul însă ați început a simți, că nu urmați o școală care să vă facă slujbași; că aveți un alt rost și din ochii ce se deschid din ce în ce — cu cât anii de școală trec — pentru a prinde tot înțelesul răspunderii pentru viitor, încep să se desprindă licăriri de apostol.

Ați început a înțelege că viața fiecărui din noi e abia o clipă din marea veșnicie și că e mare lucru să pricepi rostul prezenței tale aici pe pământ... A-ți închina viața ta

pentru binele semenilor tăi; a face din *viața ta temelia vieții altora*, e tot ce poate fi mai sfânt. A trăi în amintirea lor, e poate singura noastră răsplată și desigur aceasta e și nemurirea dacă râvnești la ea.

Și acum, când veniți între noi, unii din noi încărunțiți în drumul pe care abia îl începeți, aduceți din școlile de unde veniți, tot entuziasmul pe care vi l-a făurit profesorii în școli. Aveți acum aripi pe care — mâine — micile necazuri se vor trudi să vi le taie; să nu vă dați înfrânți; pentru că privindu-vă, să ne urcăm și noi, dacă am avut cumva momente când aripile noastre li se curmase sborul.

Când vor apare aceste rânduri, desigur nu veți fi pășit în pragul școlii. Vă va rămâne însă neuitat în viață momentul, când veți pași pentru prima dată în școală.

Câte visuri nu ți-ai făurit în vederea acestui moment! Și desigur te-ai gândit că

numai faptul, că iubești copiii, îți dă dreptul să te afli acolo, iar nu faptul că ai o diplomă de învățător. Dragostea pentru copiii, pe care-i vei învăța, îți va arăta cel mai bun metod de predare: acela care pornește dela sufletul tău, la sufletul lor. Să aștepti rezultatul sforțărilor tale, pentru că nicăiri ca la noi roadele nu sunt așa de târzii, dar cu o atît mai mare valoare. Să nu te descurajezi prea repede. Să cetiți mereu și mai ales, să nu vă închipiți vreodată, că știți prea mult. Cu cât vei ști mai mult, cu atît ți-se va pare că ști mai puțin. Sunt destui oameni mărginiți, căror li se pare că știu prea mult.

Aveți grije de curățenia sufletească.

„Cuminecătura, ca să fie cuminecătura trebuie să o păstrezi într'un potir curat, când vasul e spurcat, zadarnică e împărțășirea. Și ce e învățătorul, dacă nu un preot care împărțășește mereu copiii?”

Obișnuște-te să-ți faci cât de des examenul conștiinței. Ești așteptat sau chiar ai intrat într'o clasă cu copii mulți, care toți au auzit că domnul inv. e om rău. Să ai totdeauna un zâmbet pentru clasa ta; poate mulți din elevii tăi n'au parte în casa părintească de un zâmbet. Va trebui să fie și pentru el undeva o rază de bucurie; clasa ta, școala ta.

Pe lângă orice tonic pentru viață, poate că cel mai eficace este veselia, buna dispoziție.

Să-ți cunoști copiii, pentru fiecare din ei, să ai o cât mai mică atenție.

Pentru o clipă de bucurie, el nu te va mai pierde din ochi și nu-ți va mai eși din voie. Trecând printre băncile lor — căci nu e bine să stai prea mult la catedră — ici spune o vorbă bună, o glumă altuia; dincolo ia de bărbie pe altul, mai încolo trece ușor mâna peste capul altuia și o atmosferă de încredere în tine și de voie bună va respira întreaga clasă.

Și de aci încolo tu ești cu adevărat stăpân pe sufletele lor. Imi amintesc că am citit un articol dintr'o revistă, imi scapă numele revistei, în care era vorba de doi învățători, în două școli.

În una, un învățător veșnic vesel cu copiii mirând pe toți de progresul pe care-l făcea și în altă școală un învățător serios, autoritar, iubit și el de elevii săi și cu rezultate tot atît de bune ca și celălalt...

Și se întreba semnatarul aceluia articol: care din acele școli e mai bună? Și m'am gândit și eu care este adevăratul învățător? Desigur amândoi sunt tot atît de buni învățători, de vreme ce se sileau să aibă o școală model și școlari foarte buni, având același fond comun: iubirea școlărilor încredințați lor, numai că exteriorizarea acestui simțământ îi diferă: unul îl purta și pe buze, altul numai în suflet.

Obișnuște-te să trăești mult în tine însuși. Nu căuta mulțămirea sufletească, în care spune bine de tine un altul și mai ales nu aștepta acest lucru.

Să fi conștient că viața ta e închinată patriei tale și că nu e o viață mai percută fără nici un sens.

Desigur că vei întâlni mulți — foarte mulți chiar — oameni practici care-și aranjează altfel viața decât tine și care au poate un zâmbet de dispreț pentru munca ta. Nu-i lua în seamă. E sigur că nu pântecelul singur justifică existența unei vieți de om...

Ca încheiere, nu pot decât să repet și eu, că pe elevi va trebui să-i consideri nu ca pe niște vase cari trebuiesc umplute, ci cămine cari trebuiesc încălzite. Iar acum din partea noastră a învățătorilor mai în vârstă decât D. V., nu putem decât să vă dorim — acum în pragul primului an de școală — sănătate și mult spor.

La muncă!

Techirghiol, 25 Iulie 1934.

Faur M. Miron
învățător.

VIATA MORALA SI RELIGIOASA A SATULUI

Munca și Armonia.

Lumea pământescă își urmează cursul ei din începuturi necunoscute, dar după o regulă desăvârșită, orânduită de-o putere supranaturală numită de oameni D-zeu. Și omenirea, în existența ei pe acest glob pământesc, luptă din greu cu păcatele și nevoile vieții. Și'n această luptă, omul făcut după chipul și asemănarea lui D-zeu, fiindcă aceasta aleasă, deseori se schimbă, ia înfățișări de fiară și luptă cu înverșunare contra semenului său, cu care ar trebui să trăiască în pace, bunăînțelegere și deplină frățietate. Ceeace-l face pe om însă să se năpăstuiască asupra semenului său, asupra dreptului și avutului lui, să-i răpească libertățile, sunt înclinările, însușirile, pornirile animalice dinăuntrul ființei sale, datorită cărora se produc măcelurile și s'a produs și războiul mondial, în decursul căruia sângele omenesc a udat din greu scoarța bătrânului nostru continent timp de 5 ani, punând prin enorma-i putere de distrugere întreaga omenire în uimire și silind lumea cugetătoare a-și pune întrebări asupra cauzelor cari au dat și dau naștere măcelurilor dintre popoare.

Răspunsurile, referitoare la cauzele, cari determină ființa omenescă a se transforma din când în când în fiara cea mai înfiorătoare, date din partea personalităților mai marcante ale omenirii sunt diferite. Prin unele se susține, că războiul este o necesitate, fiind singurul mijloc de premenire a societății și de eluptarea drepturilor naționale, scara urcării spre culmea de glorie și mărire. Prin altele se susține, că războiul este efectul părții sălbatice din om, care

trebuie nimicită prin cultură, tinzându-se fără șovăire spre desăvârșire, adevăratul și responsabilul scop demnității omenesti și, că în măsura apropierii de acest scop se vor mai împușina, se vor mai rări, ajungându-se cu timpul la escluderea din mijlocul lumii civilizate a războaielor, distrugătoarele culturii și a civilizației creatoare.

Printr'o pronunțată cultură a minții și a inimii, — zic cei din urmă, — vom putea ajunge la armonizarea și deslegarea frățească a tuturor chestiunilor, singura cale de împăcare și de liniștire a popoarelor.

Armonia este puterea, prin care omenirea, poate înainta în mod simțitor spre adevăratul ei scop. Creiarea ei însă depinde dela faptul, că munca ce trebuie s'o desvolte fiecare individ aparte în viața sa și în sânul societății, e în sens adevărat creștinesc înțeleasă și îndeplinită sau ba?

Printr'o observare temeinică a modului cum se desfășoară și cum decurge munca după felul conceperii de viață în această lume a indivizilor, cari compun marea societate omenescă, se poate constata și vorbi, despre munca acelora, cari printr'o pătrundere mai adâncă a chestiunilor de viață și o mai serioasă dare de seamă despre ceea ce sunt și trebuie să fie, au în vedere și urmăresc în mod consecvent și stăruitor perfecționarea părții lor sufletești, îngrijindu-se de cea trupestă numai în măsura de a nu fi stânjiniți, sau împedecați în continuarea muncii lor creatoare și binefăcătoare societății.

Și despre munca acelor, cari printr'o apreciere mai superficială a chestiunilor de viață și prin negarea Dumnezeirii ajung legați mai mult de partea materială a existenței lor, căutând mulțumirea sufletească intru satisfacerea pe o scară cât mai largă a plăcerilor și cerințelor trupești, prefăcând astfel mijlocul în scop.

După convingerea și priceperea mea, zic că, primii prin munca ce-o desfășoară în sânul societății omenești, contribuie la creierea sfintei și mult binecuvântatei armonii, întrucât, prin munca lor profesază și din munca și fapta lor se desprinde simțământul și ideile altruismului binefăcător, iar cei din urmă, prin abaterea dela scopul cel adevărat fixat pentru omenire de însuși mântuitorul nostru Isus Hristos prin cuvintele: „Fiți desăvârșiți, precum și tatăl din ceruri desăvârșit este” zic, prin abaterea dela acest scop, cad în ghiarele egoismului exagerat și astfel, printr'o prea mare interesare și îngrijire numai de persoana și interesele lor proprii, uită că nu sunt născuți numai pentru ei ci și pentru societate, ale cărei interese trebuiesc sprijinite și promovate în direcția cea bună, dând astfel naștere desarmoniei, de pe urma căreia se nasc apoi măcelurile și luptele distrugătoare, ale căror efecte dureroase se resfrâng asupra întregii omeniri, lovind fără cruțare și pe unii și pe alții.

Prin urmare, armonia se naște și desvoltă din munca cinstită și desinteresată în raport cu moralul ridicat al societății, născut din credința adevărată și nefățărută în D-zeu.

Aceasta este adevărata și unica cale du-

cătoare la formarea vederilor sănătoase și obiective, singurile în stare de a crea armonia atât de mult dorită și trimbițată de întreaga omenire.

Datoria factorilor conducători ai societății este deci de a căuta prin pătrunderea cu adâncă seriozitate în miezul tuturor chestiunilor, prin planarea deasupra mocirlei în care înoată societatea de astăzi, prin vorbe și fapte bine cumpănite, c'un cuvânt prin întreg felul de a fi și înfăptui, pe toate căile și cu toate mijloacele ce le stau la îndemână să contribue la ridicarea moralului societății, izvorul creator al muncii cinstitute și desinteresate și ducător la armonizarea și deslegarea frățească a tuturor chestiunilor și prin aceasta la creierea unui viitor mai bun pentru neamul nostru românesc îndeosebi și a omenirii în general.

Lucrând în felul acesta vom da dovadă, că știm aprecia jertfele trecutului și că înțelegem glasul vremii; lucrând în felul acesta vom contribui, prin aprecierea și încurajarea muncii cinstitute, la întărirea și strălucirea tânărului nostru stat și vom asigura liniștea eternă a eroilor și providențialilor bărbați, cari au muncit și s'au jertfit pentru descătușarea noastră milenară.

Înțelegându-și cât mai mulți rostul vieții în acest sens și acționând cu pricepere, bunăvoință și perseverare în această direcție, munca și armonia, aceste două forțe inerente bunului mers social, vor ajunge la adevărata lor valoare și astfel multe din lipsurile și nevoile vieții de astăzi se vor alina.

S. Dragoman
inv. — Nocrich.

Religia în școala primară.

Nu se poate concepe o viață de stat solidă și cu suficiente garanții de durabilitate, fără o serioasă fundamentare etică, religioasă. Viața sufletească a oricărui om, fie el oricât de cult, de cinstit și de bine educat, fără lumina credinței, este ca un rai fără Dzeu. Credința este izvor nesecat de creație spirituală. Este forța morală, care a creat în decursul veacurilor împărății trezind forțe latente și ridicându-le la potențialul eroismului.

Este tezaur scump, în care s'au păstrat nealterate sentimentele nobile, tradițiile, idealurile și avântul. Este pârgia de salvare a binelui înăbușit de forțele distrugătoare ale materiei.

Istoria poporului românesc o dovedește, cât se poate de elocvent.

Ființa sufletească a poporului nostru, istoria cu toate eforturile ei uriașe de încheiere și consolidare, filozofia noastră practică, școala noastră, statul nostru în-

tregit, constituie rodul îmbelșugat al credinței. Și chezașia de durabilitate a realizărilor noastre de dată apropiată este numai credința.

Dintre toate instituțiile noastre de stat, cea mai în măsură să trezească și să întărească acest simțământ nobil, este școala, care dând copilului deprinderile elementare de a se ruga și a cinsti lucrurile sfinte și trezind în el, prin povestiri interesante din viața sfinților și a Mântuitorului, sentimente, nobile, îl face un bun fiu al bisericii și al neamului. Numai premergând cu multă însuflețire, cu metodă și cu tact acțiunea de armonizare și înobilare a sufletului omenesc, pe care o exercită biserica, școala noastră va putea corespunde cerințelor vremii.

Nimenea nu poate să conteste școalei noastre trecutul de realizări reale în această privință. Mă duc cu gândul numai cu câteva decenii în urmă.

Curtea frumos înverzită de iarbă, copii înveseliți de razele înviorătoare ale soarelui de primăvară, se joacă. În dreapta biserica cu clopotnița năruiată de vremi, în stânga căsuța modestă a învățătorului. Se aude un sunet hodorogit de clopoțel. Copiii plini de zmerenie se adună în pridvorul bisericii, unde printre rugăciuni se familiarizează cu buchile pline de mister. Sună toaca a vecernie. În vârful piciorușelor copiii intră în biserică, învățătorul se așează în strană, preotul rostește ceteniile cu simplitate țărănească și copiii răspund cu voce tremurătoare de nevinovăție: „Doamne miluește-ne“.

Școala românească s'a născut în pridvorul bisericii. Au venit timpuri mai bune. Școala s'a mutat în localul de lângă biserică, iar astăzi se fac localuri moderne, bine luminate, aerisite și încălzite. Sufletul vechiu însă nu și l a schimbat. Și astăzi ca și ieri religia este considerată ca un obiect dintre cele mai de seamă în programa învățământului primar. Suntem în măsură, să afirmăm că s'au făcut chiar progrese în această privință. Cine intră în foarte multe dintre bisericile Ardealului sau ale Banatului aude cântările de preamărire executate de frumoase coruri bisericesti organizate de învățători. Religia a devenit în ultimul timp un obiect de pre-

dilecție al cercetărilor metodologice și metoda de predare a învățământului religios a făcut progrese evidente. Deși nu împărtășim întru toate ideile din „Religia pentru copii“ a Dlui Nisipeanu, credem, că prin părțile sale mai puțin exagerate a adus îmbunătățiri reale învățământului religios.

Însuflețirea și toată dragostea depusă de învățători pentru îmbunătățirea învățământului religios, a fost sortită însă să stagneze. În dorința de a contribui la creierea unor raporturi mai prietenești între învățători și preoți, fostul ministru al Instrucțiunii Publice a obligat pe preoți să predea religia la școlăle primare. Deși prin această dispoziție învățătorilor li s'au creat două ore libere în plus pe săptămână, au fost nemulțumiți de această reformă.

Aceasta din următoarele motive :

a) S'a creat un nou motiv de ceartă între învățători și preoți. O mare parte dintre preoți nu fac religia la orele fixate prin orar, fie din cauză că tocmai în acel timp au vre-o înmormântare sau cine știe ce alte obligații de natură profesională, fie din cauză că alte ocupațiuni îi împiedică și vin atunci când le convine lor. Acest lucru conturbă bunul mers al învățământului. Învățătorul atrage atențiunea și dușmănia s'a născut.

b) Învățătorul este în cea mai mare măsură răspunzător de educația religioasă a copiilor. Și el predă religia mai bine decât preotul căci este pregătit și specializat în această privință. Cu câtă durere asist la lecțiile de religie făcute la clasa întâia după vechea metodă catihetică și pe bază de memorizare (Preotul care predă religia la școală la mine e un fost deputat). Aprofundările, care la învățământul religios constituie o necesitate imperioasă, nu se fac din lipsă de timp.

c) S'au imputinat orele de religie. La o școală cu 7 clase după programă trebuie să se facă 14 ore de religie la săptămână. Acolo unde puterile didactice nu sunt suficiente se fac 14/2 ore. Preotul face 2 ore cu toate clasele. Mai adaugați orele dela care lipsește motivat sau nemotivat și vă închipuiți starea învățământului religios la școala primară.

N. Ciorogariu.

Familia ca factor de educație națională.

Despre rolul familiei în formarea individului, din toate punctele de vedere, vom spune numai câteva cuvinte, știut fiind de toți, că rolul acesteia este covârșitor.

John Locke, în tratatul său „Câteva idei asupra educațiunii”, pune accentul pe educația familiară mai mult ca pe cea școlară. Totuși interpretată în mod temeinic, concepția lui Locke, ne dă perspective foarte interesante și pentru educația școlară.

Acela însă care a dat familiei din punct de vedere al operei educative, ce aceasta poate realiza, importanța cuvenită a fost marele pedagog Pestalozzi. În operele sale: Leonard și Ghertruda, dar mai ales în „Cum și-a învățat Ghertruda copiii” găsim dezvoltată în chip strălucit ideea despre rolul cel mare al familiei în educație.

„Baza culturii poporului este educația în familie. În afară de faptul că primele influențe educative, acelea care sunt în mare parte decisive pentru evoluția fizică și psihică a individului, vin dela părinți, motivele cari l-au determinat pe Pestalozzi, să dea o foarte mare importanță educației familiare, sunt următoarele: În primul rând faptul că fondul sufletesc necesar pentru evoluția morală și umană a individului, adică iubirea și credința, nu rezultă din principii raționale, ci din intuiția directă și exercitarea lor. „Credința și iubirea”, zice Pestalozzi în Leonard și Ghertruda, „nu se cultivă prin vorbe spuse despre aceste înalte și sfinte fundamente ale vieții noastre interne, ci prin faptul viețuirii în iubire și credință”.

Însă dat fiind că, pe de o parte credința și iubirea trebuiesc deșteptate în sufletul nostru încă din copilărie, pe de altă parte legătura naturală dintre copii și părinți, este — după cum am văzut, elementul cel mai favorabil pentru producerea și menținerea acestui fond sufletesc, vom înțelege ce rol important joacă familia în evoluția morală a individului.

În familie se întrunesc mijloacele esențiale ale oricărei adevărate culturi omenești”.

Al doilea motiv este faptul că educația familiară favorizează echilibrul forțelor, deoarece obiectul activității în familie este de așa fel încât mai totdeauna pune în mișcare, în același timp, mintea, inima și mâna. Educația familiară nu este numai o introducere la opera educativă, care ar putea să lipsească fără ca organismul educativ să fie atacat, ci ea reprezintă un element constitutiv de cea mai mare importanță. Dacă în om există toate forțele morale, intelectuale și de dexteritate, ca forțe fundamentale datorite de Dumnezeu, a căror dezvoltare o solicită educația poporului și cultura națională, în buna stare a familiei — adică în relațiile pure și omenești dintre tată, mamă și copii — găsim mijloacele fundamentale pentru dezvoltarea suficientă și armonică a a acelor forțe.”

Problema educației familiare, așa precum a preconizat-o Pestalozzi, a rămas până în ziua de azi ca o problemă de actualitate. De aci tendința crescândă, a tuturor celor ce se interesează de educația poporului, de a introduce în familie pe cât e posibil o

atmosferă pedagogică cât mai pronunțată. Apropierea familiei de școală și invers, e o problemă care frământă mintea tuturor oamenilor de școală, în special.

O educație națională fără sprijinul familiei, nu va da roadele așteptate. Dacă în familie; găsim după cum spune Pestalozzi, mijloacele fundamentale pentru dezvoltarea suficientă și armonică a tuturor forțelor, apoi în educația națională care urmărește dezvoltarea la maximum a tuturor indivizilor ce compun națiunea, familia are un rol foarte important.

Educația națională se bazează la rândul său pe acel fond sufletesc cultivat în familie și care e format din iubire și credință. Pe acest fond sufletesc existent familia va căuta să grefeze iubirea individului, față de națiunea din care face parte, credința nestrămutată în idealul ce aceasta urmărește și mai ales încrederea în propriile forțe ale națiunii.

Iată în scurt ce are de făcut familia în domeniul educației naționale. Să vedem acum în ce mod aceasta își face datoria în sensul amintit și ce mai este de făcut. O anchetă cât de sumară întreprinsă în acest scop ne va duce la rezultatul următor: Familia este încă departe de posibilitatea de a contribui în mod efectiv la opera educativă în genere. Deși au trecut 100 de ani de când Pestalozzi a spus: „Să li se indice părinților în mod simplu și clar toate circumstanțele pe care le pot utiliza pentru a influența pe copil, toate mijloacele ce le stau în măsură pentru a-i exercita simțurile, a-i înobilă sentimentele, a-l face să cunoască, după metoda intuitivă, obiectele naturii, a-i dezvolta forța de cugetare, a-l obișnui cu diversele dexterități necesare vieții practice, a-l dezvolta fizicește și „adăugăm noi a-și iubi neamul și Patria și a fi credincios idealului național, totuși nu s'a făcut decât foarte puțin în această direcțiune. Faptele zilnice ne confirmă această afirmație. În mare parte ceea ce clădește școala strictă de cele mai multe ori familia și mediul inconjurător.

Realizarea legăturii dintre școală și familie, pe bază de principii rămâne un de-

ziderat pentru viitor. Un exemplu luat în legătură cu educația națională ne va spune totul. Copiii serbează la școală ziua de 10 Mai. Conferințe, poezii, teatru, cântece, toate în legătură cu evenimentele ce se sărbătoresc. Insufletirea se vede pe fețele micilor odrasle și vezi cum scapără sentimentul iubirei de neam și țară. Dar vai, copilul nu rămâne tot la școală, ci merge acasă. Acolo nici o urmă de sărbătoare. Povestește el ce-a auzit și ce-a făcut la școală, dar nimeni n'are timp să-l asculte că toți ai casei lucrează și îl pun îndată și pe el la lucru. Degeaba încearcă el să le arate că e sărbătoarea mare a neamului și că nu trebuie să se lucreze, că nu reușește. E deajuns să i se răspundă: Dacă des sărbători faci, n'ai cu ce să te îmbraci, ori asta e sărbătoarea domnilor cari n'au nimic de lucru și se plimbă toată ziua, sau altele asemenea, pentruca în sufletul lui să incolțască o indoială, dăunătoare sentimentului național. Copiii învață la școală istoria neamului lor și geografia țării. Li se povestesc faptele vitejești ale strămoșilor, li se arată originea etnică și drepturile ce le are națiunea din care fac parte, se caută a se înfiripa în sufletele lor fragede dorințele, idealul ce intrupează aspirațiile pentru viitor ale națiunii, apoi li se înfățișează pământul țării lor, cu toate ce se află în subsol și pe sol, bogățiile imense, ce trebuiesc exploatate și păstrate și în cele din urmă li se arată și primejdiile ce pândesc națiunea și pământul plin de bogății al țării lor. Se trezește în ei aceea conștiință națională ce-i va călăuzi toată viața. Acum se naște întrebarea: Părinții copiilor cunosc la rândul-le toate acestea și dau ei atenția cuvenită copiilor, când ei le povestesc cele învățate la școală, sau cu un cuvânt, găsește răsunset în sufletul lor acest avânt național? Răspunde în sufletul lor ecoul acestor sentimente naționale cultivate de școală în sufletele copiilor? Răspunsul ni-l dă realitatea vieții familiare de azi cu foarte rari excepții. Nu. Dar cum educația națională nu se reduce numai la cultivarea sentimentului național cum se crede de către mulți, ci ea este sinteza tuturor sistemelor

de educație, se pune întrebarea cea mare : Intrucât familia satisface cerințele impuse de acestea? Fără a mai veni cu exemple, putem afirma, că în actuala situație familia, cu foarte puține excepții, nu corespunde cerințelor vremii pe tărâmul educației. Acel cult al muncii productive de valori, nu a pătruns încă în spiritul familiei și ca atare aceasta nu poate să-l cultive sau dacă s'a înfiripat pe ici și pe colea, e unilateral și confuz. Dacă lucrurile stau astfel se pune întrebarea firească: Ce este de făcut? Familia, acest factor incontestabil și important de educație cum va trebui să lucreze și prin ce mijloace va acționa spre a corespunde cerințelor impuse de educația națională. Răspundem prin glasul lui Pestalozzi: „Tot ceea ce voim să se înfiripeze în sufletul copilului în viața familiară, să se afle mai întâiu în sufletul părinților“. Iată marele adevăr enunțat acum 100 de ani. Reprezentantii științei și ai practicei pedagogice, trebuie să alcătuiască o „carte generală a poporului“ spunea Pestalozzi. Idealul unei atari lucrări ar fi de a face posibil „să fie dezvoltate — și în familiile săracilor, voința, cunoașterea și putința binelui neamului nostru, prin mijloace practice și după o metodă conformă științei naturii omenești.“

Două sunt căile ce trebuiesc urmate spre a face pe părinți să-și însușească acele cunoștințe și mijloace ale educației, cu ajutorul cărora vor putea să-și îndeplinească misiunea ce au ca părinți.

Una este aceea pe care o numim calea directă și care constă din contactul nemijlocit al celor chemați a educa și îndruma poporul și cari sunt învățătorul și preotul, cu părinții copiilor. Trăind în mijlocul poporului, preotul și învățătorul pot să influențeze într'o mare măsură pe părinții copiilor. Sunt atâtea împrejurări în viața de sat, în care acești îndrumători pot să trezească în sufletele celor ce-i înconjoară acel cult al muncii, acea dragoste pentru mai bine, încât dacă și-ar face conștiincios datoria ce au, roadele ce așteptăm din partea familiei pe tărâmul educației, n'ar întârzia de a se arăta.

Ei înșiși modele de viață familiară, ar putea să influențeze puternic pe cei din jurul lor. Vizitele făcute părinților copiilor de către învățători și preoți pot avea un mare efect în acest sens. Mergând pe rând în fiecare familie; din timp în timp, învățătorul prin conversații cu părinții, poate să le insușească acestora o mulțime de gânduri și sfaturi bune în legătură cu creșterea copiilor, atrăgându-le atenția asupra marelui rol, pe care ei îl au în formarea fiilor lor, și îndrumându-i să se ocupe de-aproape de lucrul acestora în școală. Cu această ocaziune, îi va îndruma să citească, din când în când, cărțile pe cari li le vor da și cari vor cuprinde o mulțime de sfaturi folositoare familiei pentru o mai bună creștere a copiilor. Și cu acestea ajungem la cea de a doua cale, la aceea pe care o numim indirectă. Aceasta constă din răspândirea cărților anume scrise în spiritul celor expuse de noi mai sus, cărți, cari din nenorocire sunt rari și nu corespund întru toate cerințelor amintite. O literatură specială trebuie să ia ființă în acest scop. Ne permitem a da aci câteva titluri de cărți, cari să servească scopul propus, cărți ce ar urma să apară în viitorul cel mai apropiat: „Despre familie și școală“, „Cum strică familia ceea ce clădește școala în sufletele copiilor“, „Ce datorie au părinții față de copiii lor, cât timp aceștia învață la școală“, „Cum trebuie să se poarte părinții față de copiii lor spre a putea face din aceștia oameni adevărați“, „Ce trebuie să știe un părinte, pentru a putea fi în stare să dea o creștere bună copiilor lui“, și altele asemenea. Cu o astfel de literatură scrisă pe înțelesul tuturor, familia, va putea să-și însușească acele cunoștințe și mijloace de educație cu ajutorul cărora va îndruma pe copii în sensul celor amintite de noi mai înainte. Când familia va fi în stare să facă acest lucru, atunci rolul ei ca factor de educație națională, va deveni cu adevărat fapt îndeplinit și va fi unul din cei mai puternici factori pentru toate sistemele de educație. Mijloacele sale de educație ar fi următoarele: a) Prin stabilirea unei strânse legături cu școala, va

căuta ca tot ceea ce copilul învață acolo, să fie pe cât e posibil practicat și în familie; b) Prin cunoașterea a tot ceea ce copilul învață la școală, familia nu numai că va ajuta pe copil la nevoie, dar se va feri de a-l contrazice; c) V'a căuta ca să-i însuflească copilului încă de mic iubirea de Patrie și de neam, cultivând în sufletul lui fraged, credința plină de optimism, în propriile sale forțe. Prin cântece ușoare, patriotice și os-

tășești, prin povești și poezii în care sentimentul național străbate adânc, se vor desfășura în sânul familiei, în anii cei dintâi ai copilăriei, copiii de azi ai națiunii. Și aici rolul mamei mai ales este hotărâtor; d) În sfârșit familia conștientă de chemarea sa va căuta să însuflească copilului acea dragoste de muncă, productivă, ea însăși fiind un model viu pentru aceia ce-i adăpostește în sânul său.

I. N. Ciolan.

Higiena școlară.

Adevăruri.

Indemnată de căldurosul apel dela sfârșitul Nrului al doilea din „Luceafărul” și crezând în sinceritatea lui, m'am hotărât să încerc a-mi descărca sufletul de multe dureri legate de cariera dăscălească și de nevoile satului pe care l-au cântat poezii în poezii, l-au descris prozatorii în bucăți literare fermecătoare, îl preamăresc propagandiștii exploatare înaintea alegerilor. Cine însă trăiește la sat observând viața lui zi de zi, în toate manifestările ei, trebuie să fie afară din cale de cinic, sau un dușman al patriei, ca să nu-l cuprindă îngrijorarea și teama, văzând cum această temelie a nației începe să slăbească din multe și grele lipsuri și nevoi, pe care încă de copil, le-am observat printre camarazii de școală, cât și la părinții lor. De aceea când m'am întors ca învăț la țară, deși mi-era deschisă calea universității și a orașului, nu m'am întors împinsă de șomajul intelectual. Am avut un ideal și o mare dragoste pentru popor, ale cărui lipsuri le-am cunoscut și pe care am crezut că ușor le voiu putea îmbunătăți și îndrepta.

Primul gând mi-a fost la școală. Ah! Școala... Școala dorită de mine, la munte sau la șes, într'un sat mare sau mic, școala aceea ori unde ar fi fost ea, nu cu etaje, nu cu scări de marmoră, nu cu săli de recepție, nu cu parquet. Școala aceea executată în stilul cel mai simplu, fără nimic pompos, fără nimic de prisos, școala aceea trebuia să aibă curtea ei, grădina ei și supra-mi dorință baia ei, fiindcă nu sunt

niciodată cu conștiința împăcată, că am făcut totul pentru igiena și sănătatea populației dela țară, foarte bună, zice trecătorul de o zi prin sate, ce privește numai la suprafață ca pe luciul mării liniștite, însă foarte rea, spunem noi care cunoaștem adâncurile suprafeței înșelătoare, noi care scormonim zi de zi traiul și durerea sătenilor.

Cercetați și veți vedea cum tuberculoza, cancerul, fistulele incurabile, tifosul, bube pe față sau pe cap, râia, ba chiar și paraziții și pe lângă toate acestea hrana insuficientă, macină sănătatea lor făcându-i pe adulți neputincioși de-a munci și ducând în mormânt sau spre degenerare pe cei mici. De aci sărăcia, de aci înrăutățirea sufletului lor, de aci fuga dela sat spre oraș în dorința de a-și câștiga existența altfel decât lucrând pământul, care cere eforturi fizice, pe care numai un corp perfect sănătos le face cu plăcere, mai ales că mașinile agricole n'au ajuns să înlocuiască brațele la noi. Tocmai aci stă menirea școlii, vor zice cei mulți... Da, tocmai aci, strigăm și noi. Dacă însă, Isus Christos fiul lui Dumnezeu, ar fi putut convinge omenirea despre puterea divină numai prin vorbe, n'ar fi mai făcut minuni, pentru a concretiza cele spuse. Concretul a fost deci principiul Celui dintâi și Celui mai mare educator al omenirii. Iar noi, bieți muritori de rând, vorbim despre agricultură și n'avem o palmă de pământ, despre creșterea vitelor, a pasărilor și n'avem nici urme prin curte. Vorbim despre igienă, în clase unde vedem pereți afumați, uși ce se

inchid cu sfori, geamuri de hârtie lipite cu cocă și pe bietul învățator care spune, spune, că după ce a terminat, dacă a avut norocul să fie ascultat până la sfârșit, să audă reflecțiile auditorilor: „Las să spuie că acela e plugul și sapa lui“, iar adevărul că puțin, ba poate nici-o sămânță n'a căzut pe pământ bun, se vede chiar a doua zi, când elevii vin la școală, tot așa de nespălați, tot așa de nepieptenați, tot așa de râioși, tot așa de buburoși. Ce să facă învățatorul? Să-i trimită acasă? Riscă să nu-i mai vadă la școală și vezi, legea, mai ales cea nouă, cere frecvență. Să-i curețe el? Unde? La fântână în uliță? Poate avea școala un lighean se va zice. Da. Dar ligheanul e suficient pentru mâini și față. Ori, ce ispravă face pomiculorul care curăță și îngrijește numai o cracă a pomului, ori mecanicul care curăță numai o piesă a mașinării sale? Așa dar, baia absolut trebuincioasă școalei la sate, nu numai pentru elevi dar și pentru adulți, lipsește. Lipsește acest mijloc de educație, de curățenie, de sănătate, de vigoare. Lipsește acest mijloc de-a alina multă suferință, acest mijloc de-a reda brazdei multe brațe vigoeroase, acest mijloc de-a scăpa dela pieire multe vieți, acest mijloc de economie individuală și națională, căci odată obișnuit a-și curăța corpul, săteanul își va ține în curățenie casa, curtea vitele și vasele în care azi după ce a golit rachiul, oțetul ori gazul pune lapte. De curând, primind informații dela un doctor care călătorește prin „Țările nordice“ între altele este adânc impresionat de ordinea și curățenia ce există în gospodăria satelor. Baia nu mai este un obicei. E un cult. În toate bolile, baia este primul medic la care aleargă țăranul. Nu știu prin ce mijloace au ajuns aceste popoare aci. Socotesc însă că nu prin vorbe, fiindcă știut este că la baza educației stă obișnuința îndelungată și perseverentă și imitația.

Dacă fiecare școală ar fi înzestrată cu o baie cât de simplu instalată, n'ar mai fi nevoie de atâta vorbărie la lecțiile de igienă, de atâtea conferințe cu cheltuială mare și folos puțin, n'ar fi expuși boalelor de tot felul elevii împreună cu bieții învățatori care culmea paradoxului, după cum ne spunea medicul de circumscripție, unii învățatori s'au

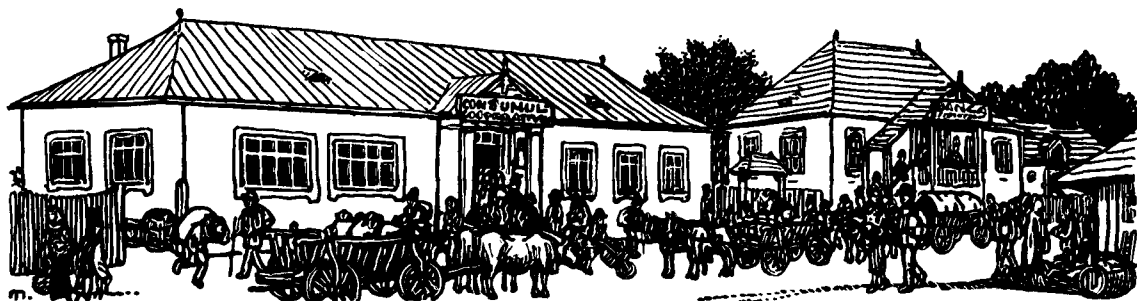
umplut de paraziți din școală. Baia deci, baia. Pe ea o prefer înaintea aparatului de radio a sălilor de recepție, a Caselor naționale, a petrecerilor prea des organizate și prea multe la sate, a conferințelor și chiar a bibliotecilor cu cărți soioase de nu le mai poți vedea.

Între satul cu cele enumerate mai sus, dar fără baie, prefer pe cel cu baie, lipsit fiind chiar de cele arătate aci. Aceasta e părerea mea, dorința mea și nu cred că există învățator pe întinsul României mari, care să nu dorească acest lucru. Baia ne lipsește, curățenia la sate lasă foarte mult de dorit. Iată un adevăr ce nu mai trebuie ascuns, iată o necesitate pe care nu o cerem noi pentru un capriciu, o cer timpurile, o cere conștiința tuturor acelor ce văd primejduită prin necurățenie, viața satelor, puterea de producție a țării.

Trebuesc bani. — O știm. — Dar mai puțini subsecretari de stat, mai puțini deputați (că și așa legile se votează cu 40—50 prezenți) mai puțini funcționari și medici la ministerul sănătății publice pe care nu-i vede nimeni, mai puțini, ba chiar de loc diurniști, sinecuriști, mai puține mașini pe la instituțiile statului de plimbat rubedenii și cunoștințe de tot felul, mai puține consilii cu mai puțini consilieri, mai puține alegeri ce înghit vagoane de bani, mai puțini cumularzi, ar face ca picătură cu picătură, la care s'ar adăoga și șuvoiul averilor vândute în folosul școalei ale tuturor defraudatorilor banului public, să umple lada, ce se arată totdeauna goală a școalei poporului, căci ce-am văzut până acum cu puține excepții a fost; sus risipa și belșugul, jos economia, ba sgârzenia. Dar, vedeți, roadele cele frumoase și dulci, din rădăcină trăiesc. Avem azi ca ministru pe adevăratul ocrotitor sufletesc, nu oficial al școalei, pe doctorul care a cunoscut și alinat multe suferințe omenesti, pe omul care nu vrea să audă de economie când e vorba de școală. Către el să ne îndreptăm deci privirile și nădejdea, ca cel puțin de acum încolo, de lângă școlile ce se vor construi, să nu lipsească baia și unde se poate a se amenaja chiar celor existente. Rodul muncii noastre ar fi mai vizibil și conștiința mai împăcată privind în urma anilor de carieră învățătorescă.

Vurpăr, 7 Iulie 1934.

Elena Bărdaș.

Viata Economică a Satului

Valorificarea produselor sătești.

Problema valorificării produselor sătești apare mai evident, atunci când aceste produse abundă piețele de desfacere și când din cauza ofertei mari și a cererilor puține, prețurile sunt derizorii, încât nu se acopăr nici cheltuelile de producție.

În anul acesta am avut o recoltă de fructe cum nu s'a întâmplat de mulți ani încoace, atât în ce privește calitatea cât și cantitatea.

Organizarea vânzării acestor fructe, dar mai ales obținerea unui preț cât mai bun pentru producători, ne-a surprins pe neașteptate.

Un om cu răspundere în conducerea treburilor Statului, plin de inițiativă și cu bogată experiență, a muncit zi și noapte organizând vânzarea acestor fructe, atât în țară cât și în străinătate.

Este cunoscută tuturor activitatea desfășurată de vrednicul Subsecretar de Stat, dl Manolescu-Strunga pe acest tărâm. Fără prea multă vorbărie, prin fapte concrete și printr'o acțiune rapidă, am ajuns azi să exportăm cantități însemnate de fructe în Polonia, Cehoslovacia, Germania și Austria. Prețurile fructelor sunt destul de bune pentru producători.

Publicul consumator a fost atras de reclama făcută prin frumoasele și numeroasele expoziții de fructe organizate în țara întreagă. Propaganda făcută prin scris și la radio a avut darul să stârnească în public un viu interes pentru consumul de fructe.

Cu toată această organizare față de care numai cuvinte de laudă se pot spune, s'a constatat de către cei ce au organizat modul acesta de valorificare, că este foarte mult de făcut în această direcțiune.

Mai întâiu trebuie făcută o educație specială producătorilor, ca să selecționeze și să împacheteze mărfurile în așa fel ca să satisfacă cerințele consumatorilor. În al doilea rând trebuie să fie conștienți acești producători de faptul că pentru un timp oarecare, nu pot pretinde ca să li-se plătească prețuri ridicate pe produsele lor, întrucât trebuie să treacă puțin timp până se vor acapara piețele de desfacere în țările streine, unde se află introduse de mai mult timp produsele altor țări producătoare de fructe sau alte produse.

Ceeace s'a întâmplat cu fructele se întâmplă cu foarte multe produse sătești. Problema valorificării acestor produse este aceeași.

Săteanul nostru n'are educație în această direcțiune. Fiecare vinde cum vrea și când vrea. Fiecare produce ce vrea și cum vrea. Desigur că în această situație nu se poate ajunge la o valorificare rațională a produselor săteanului. Este necesar ca să se pornească imediat la o acțiune energică de luminare a sătenilor în această direcțiune.

Cooperafia s'a extins și în această ramură. Cooperativele de valorificare au luat ființă în multe locuri. Unele au dat rezultate bune.

Conducătorii firești ai satelor ar trebui să se ocupe în mod intens de problema valorificării produselor sătești. O întreagă operă de luminare a sătenilor se impune cu necesitate. Cu cât aceștia vor fi mai înstăriți, cu cât vor obține prețuri mai bune pe produsele lor, cu atât mai bine și școala își va îndeplini menirea sa.

Deci să ne ocupăm intens de problema valorificării produselor sătești. În numerele viitoare vom reveni.

Cooperator.

Cooperafia școlară.

Ce-o mai fi și asta nenisorule? Ia auzi minune, că și copiii din școală trebuie să pună câte 10 lei capital ca să facă și ei o cooperativă a lor. De două zile imi bate capul băiatul ce-l am în cl. IV la școala din sat, să-i dau 10 lei să depună capital social la cooperativa lor.

Stai binișor, să văd eu ce i-a mai trăsmit prin cap învățătorului nostru. Ia să mă duc eu și să-l întreb în ce chip și pentru ce anume vrea să facă cooperativa asta școlară cu copiii, când cooperativele făcute de oameni bătrâni nu merg bine.

Și s'a dus badea Ioniță la învățătorul satului și-a început cam așa: „Bună ziua domnule învățător, să nu te superi că fac întrebare; dar ce mai este și cooperativa asta școlară pe care vrei d-ta s'o faci cu copiii? Nu vezi d-ta că banca noastră din sat și cooperativa de consum nu fac două parale și sunt conduse și înființate de noiăștia bătrâni? La bancă nu depune nimeni bani, dela cooperativă nu cumpără toți membrii, în sfârșit ce să mai spun, păcat de truda d-tale și de banii ce i-am băgat acolo“.

L-a ascultat cu răbdare învățătorul și bucuros că badea Ioniță i-a dat singur apă la moară, i-a răspuns:

Ai dreptate, bade Ioniță, că banca și cooperativa de consum merg slab de tot și-mi pare bine că mi-ai spus singur din ce cauză nu dau înainte. Vezi aci e buba rea. Oamenii din satul nostru n'au priceput încă îndeajuns rostul băncii și al cooperativei. Mintea lor nu poate să înțeleagă acest rost, fiindcă n'au fost deprinși încă de mici cu el. Mulți nu știu nici carte. Nu știu oamenii noștri să facă economii și să le aducă la bancă spre folosul lor, nu cumpără cu toții lucrurile ce le trebuiesc pentru gospodărie numai dela cooperativa de consum, pentru ca să se poată face vânzare multă și cu câștig mai puțin, ci banii care-i câștigă îi cheltuesc fără să se gândească, să strângă „bani albi pentru zile negre“, iar lucrurile cari le trebuiesc le cumpără din târg dela negustori de altă nație cari-i încântă cu fel

de fel de vorbe și le vând mărfuri slabe și cu prețuri de multe ori mai mari ca la cooperativa de consum. Cât le-am tocat eu la șezătorile noastre, la adunările generale și ce să spun, mai în fiecare zi când am găsit prilej, și aproape degeaba! Imi dau zor cu: „așa am apucat dela ai bătrâni“ cum au trăit ei, așa trăim și noi, și câte altele. În zadar m'am străduit să le arăt că atunci erau alte timpuri, că traiul era mai ușor și lumea era mai rară, că acum timpurile sunt schimbate cu totul și că în timpurile acestea grele, mântuirea nu vine decât prin cooperafie!

Au înțeles ei câțiva mai răsăriți la minte ca și d-ta, dar cei mulți încă nu pot pricepe. Mi-am bătut capul vre-o câțva timp să găsec un leac ca să se îndrepte lucrurile și-am zis în mintea mea: dintre cei bătrâni pe puțini voi mai putea să-i fac să priceapă tainele cooperafiei. Cu cei 20—30 de oameni înțelegători ce-i am în jurul meu, vom duce noi mai departe încet-încet, banca și cooperativa de consum, ca să nu le lăsăm să piară, până s'ar ridica copiii de azi cari să le priceapă rosturile să le conducă mai departe spre binele și folosul lor.

Gândindu-mă așa, mi-a tresărit în minte o idee. Ia să fac eu cu copiii din școală o cooperativă de consum. Fiecare să depună câte 10 lei capital și să se aprovizioneze ei singuri cu toate cele necesare lor. Să-și aleagă ei consiliul de ad-ție, casierul, vânzătorul, cenzorii, mă rog, totul ca la cooperativa din sat și să-și facă un mic magazin de unde să-și cumpere: caete, cărți, condee, penițe, sugătoare, gume de șters, creioane, linii, etc.

Ei să-și țină socotelile în registre și să se conducă după statute sub supravegherea mea.

„A! Acum te-am priceput, domnule învățător. Care va să zică D-ta vrei să crești cooperatori, vrei să le între copiii în minte de acum rosturile cooperafiei, pentruca atunci când ar fi mari să fie cooperatori adevărați. Vezi, ceace vrei să faci D-ta e un lucru mare. Am înțeles. Iacă 20 lei pentru băiatul

meu. Să-i treceți pe numele lui la capital social și D-zeu să-ți ajute pe drumul ce ai apucat.

„N'am cuvinte să-ți mărturisesc bucuria ce m'a cuprins, bade Ioniță, că ai înțeles gândul meu. Trebuie să-ți mai spun că prin înființarea cooperativei școlare nu urmăresc numai deprinderea elevilor cu tainele cooperativei pentru a deveni cooperatori desăvârșiți mai târziu, ci și pentru ușurarea învățământului. Băiatul D-tale e cam slăbuț la aritmetică — la socoteli. M'am gândit ca să-l pun vânzător la cooperativă. Având să dea socoteală de marfa vândută și de banii încasați din vânzarea făcută, va fi nevoit să-și bată capul și să-și facă singur socotelile. Va munci mai mult, dar se va deprinde mai bine la socotit. Pe nesimțite va deveni un elev bun și la socoteli. La alegerea consiliului lor de A-ție, toți elevii vor vota secret și se vor deprinde de pe acum cu alegerile. Când vor fi mari vor avea și ei ideie despre votul obștesc, îi vor înțelege mai bine rosturile și nu vor merge la votare aproape ca vitele fără să-și dea seama despre însemnătatea votului lor.

Și încă multe altele vor învăța elevii din prilejul înființării cooperativei școlare. Cu alte cuvinte, bade Ioniță, prin cooperativa școlară, am vârit în școală viața adevărată, așa cum are s'o trăiască copilul mai târziu. Doar școala nu e numai o pâlnie de turnat învățătură în capul copiilor; ea este însăși viața pe care o trăim noi cei mari, însă scoborită la puterea de înțelegere a copilului.

Vremurile grele pe cari le trăește omenirea întreagă, cer acum mai mult ca oricând unirea tuturor puterilor ce avem, în scopul ușurării vieții care din ce în ce e tot mai grea. Cooperația e mântuirea tuturor celor obidiți. Am încredere neștirbită, bade Ioniță, în viitorul țării noastre, care va propăși tot mai mult prin cooperație. Copilașii ce-i creștem noi acum în frica lui D-zeu și cu priceperea tainelor cooperativei din fragedă copilărie, vor face adevărate minuni.

„Să te-audă D-zeu și să ne întâlnim sănătoși, grăi badea Ioniță care n'ar mai fi plecat de lângă învățătorul satului, dacă n'ar fi intrat în sat vitele ce fuseseră duse la păscut și cari trebuiesc îngrijite pentru culcare.

I. N. GIOLAN.

„Dacă un om batjocorește altarele credinței, sfințenia conjugală, buna cuvântă, probitatea și strigă: „Patrie! Patrie!“ să nu-l credeți. Este un ipocrit al patriotismului, este cel mai nemernic cetățean“.

SILVIO PELLICO.

*

„Caracterul este forța cea mai mare în lumea morală. In cele mai nobile personificațiuni ale sale, el ne dă, în natura omenescă, pilde în acele forme ce au mai multă demnitate și ne arată pe om în cea mai bună a sa înfățișare“.

SMILES, Caracterul.

*

„Munca este legea ființei noastre, principiul de viață care mână pe oameni și națiuni înainte“.

SMILES, Caracterul C. V.

„Toți cei ce nu găesc puțința de a se pune în lumină în actuala ordine socială, caută să o răstoarne. Dar de oare-ce această ordine socială este așa că ori-cine are în sine oare-care valoare își poate deschide un drum în ea, e evident că toți cei ce tind să răstoarne această ordine sunt lipsiți de ori-ce valoare“.

A. GABELLI.

*

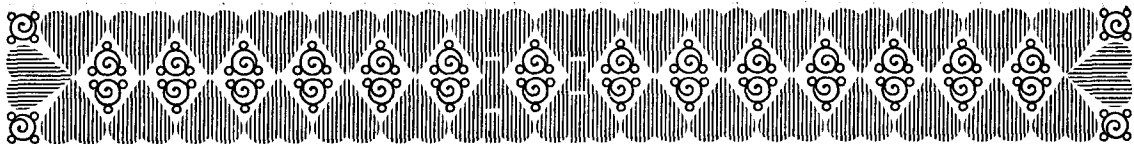
„Care sunt primele și cele mai mari bucurii? A fi om onest și om liber. Pentru cel dintâiu trebuie să ascuți de legea morală, pentru al doilea să te supui legii politice și civile“.

D'AZEGLIO, Ricordi.

*

„Ori-ce ar fi, prin răbdare se învinge ori-ce greutate“.

VIRGILIU.

Oameni și fapte.

Romul Simu.

În trecutul nostru au fost dascăli, cari au muncit pentru binele obștesc-românesc, cum puțini din alte clase sociale se pot lăuda. Ei și-au irosit viața, nu pentru ei, cât mai mult pentru alții, pentru binele general al neamului. Dacă în jurul acestor oameni, nu s'a făcut zgomot, a fost, că ei au lucrat tăcuți, nu la poruncă, ci din imbold propriu; nu pentru laude, ci pentrucă așa le-a dictat simțul lor de luminători ai poporului.

Scoatem astăzi la iveală un astfel de dascăl, care va putea rămâne pildă vie pentru mulți, cari vreau să cunoască trecutul nostru și sbuciumul unui dascăl de bine din pleiada celor ieșiți din cadrele active ale oștirii dăscălești.

Colegii tineri vor găsi în acest trecut, ce ne propunem, să-l desgropăm, călăuza, care să-i însoțească în greaua-le misiune: dragostea de muncă.

În cele următoare vom înșira viața harnicului dascăl, cari e Romul Simu.

Născut în comuna Ciufud, jud. Alba de jos (acum Târnava-mică), la 2 Martie 1857, a urmat școala primară, clasele liceale și Preparandia (Școala normală) din Blaj, fiind în tot cursul studiilor primul între colegi.

Școala normală a terminat-o cu finea an. școl. 1873/4, examenul de capacitate trecându-l în an. 1875 cu distincție, iar cel pentru școalele populare superioare și civile (din grupa științelor naturale) în Octomvrie 1878, cu laudă.

A intrat în învățământ la 1 Februarie 1875 ca al doilea învățător la școala grănițarească, cu trei puteri didactice din comuna *Orlat*^{*)} jud. Sibiu.

În Noemvrie 1875 este strămutat, în interesul învățământului, ca inv. diriginte la școala grănițarească cu 3 puteri didactice din comuna *Ohaba* (jud. Făgăraș) unde funcționează în anii școl. 1875/6, 1876/7 și 1877/8, când, în Septemvrie '878, este permutat, la cererea dânsului, ca învățător diriginte la școala din *Orlat*, unde a funcționat în această calitate timp de 18 ani, până la sfârșitul an. școl. 1895/96, când pentru înlesnirea creșterii copiilor săi, toți în vârsta de școală, în număr de 4, trece ca inv. confesional la școala gr. cat. din *Sibiu*, unde funcționează timp de 2 ani (anii școl. 1896/97 și 1897/8) când, din cauză de boală, se retrage din învățământ, trecând în rândul pensionarilor, după o activitate școlară de **23 ani și 7 luni** în învățământul primar.

^{*)} Școala din *Orlat* aparținea organizației școalelor din fostul Regiment I. român de graniță împreună cu alte 20 școale, toate școale vestite, din comunele: Tântari și Tohanul-vechiu (jud. Brașov); *Ohaba*, *Mărgineni*, *Copăcel*, *Vaida-recea*, *Lisa*, *Voila*, *Viștea de jos* și *Scoreiu* (jud. Făgăraș); *Racovița*, *Veștem* și *Jina* (jud. Sibiu); *Cugir*, *Spin*, *Vețel*, *Cârjiți*, *Râu-alb*, *Baru-mare* și *Hațeg* (jud. Hunedoara).

După desființarea Regimentului administrarea acestor școale au trecut la Consistoriile bisericilor noastre din Blaj, Sibiu și Lugoj până la 1871, când conducerea lor a luat-o Comitetul școalelor grănițarești din fostul Regiment I. român de graniță cu sediul în Sibiu, în frunte cu vestitul colonel pensionar *Baron David Urs de Mărgineni*, ajutat (în 1871—1875) de pedagogul *Vasile Petri* la organizarea școalelor, în calitate de director al acestora, și secretar al Comitetului central grănițeresc.

La anul 1894 școalele grănițarești sunt smulse de sub conducerea numitului comitet, devenind școale comunale sub supravegherea inspectorilor de școale maghiari din județele Brașov, Făgăraș, Sibiu și Hunedoara, iar după Unire devenind școale de Stat.

În Septembrie 1919 numit fiind *director și profesor al școlii de ucenici a Statului din Sibiu*, organizează în an. școl. 1919/20, această școală, retrăgându-se din învățământ, după ce cu acest an de serviciu, munca sa în serviciul școlii se ridică la *25 ani fără 5 luni*.

Cu începutul anului școlar 1898 este numit în calitate de *cancelist al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român cu sediul în Sibiu*, iar cu începutul anului 1899 i se încredințează și serviciul de *arhivar* al acestei instituțiuni culturale.

În 1904 este ales ca *membru suplitor în comitetul central al Asociațiunii culturale „Astra”*, rămânând în această calitate timp de *17 ani*, până la anul 1920.

În anul 1902 a fost ales *membru ordinar (activ) al Secțiunilor literare-științifice ale „Astrei”*, funcționând ca *secretar al Secțiunii economice timp de 10 ani*, dela 1902 până la 1910, când din cauză de boală se retrage din secțiuni.

Din August 1914 până în Februarie 1920 funcționează ca *secretar suplitor al Comitetului central al „Astrei”*, iar dela această dată ca *secretar administrativ titular* până la retragerea sa din serviciu cu sfârșitul anului 1929, adică *după un serviciu de 32 ani împliniți în cadrele „Astrei” și aproape 25 în învățământ*, deci în total *peste 56 ani în serviciul public al neamului*.

În tot timpul servit în învățământ a fost învățător model în școală și afară de școală.

Pentru sporul în școală a fost întotdeauna nu numai *lăudat*, dar în multe rânduri și *premiat* de autoritatea superioară a școlii cu premii în bani.

A *cultivat* întotdeauna în mod exemplar cu elevii *grădina de pomi și legume a școlii*, pentru care străduințe a fost deasemenea *premiat* în câteva rânduri.

A făcut la școala din Orlat o *stupărie modernă* cu sborul albinelor în 5 direcțiuni, care la anul 1896 cuprindea *93 coșuri sistematice de albine*.

A înființat *cor bisericesc de bărbați*, prin ale cărui prestațiuni a stăruit să ridice religiozitatea și moralitatea poporului.

Împreună cu dl *Dr. I. Beu* și alți oameni înțeleghători din Orlat și comunele dinprejur a înființat *banca „Brădetul”*, pe care a servit-o întâiu ca *secretar*, apoi ca *director* până la strămutarea sa în Sibiu.

La un concurs al despărțământului Sibiu al „Astrei” a lucrat o *prelegere practică din limba maternă (1881)* cu subiectul poezia „Concertul în luncă” de V. Alecsandri, *premiată* de numitul despărțământ și publicată în revista „Transilvania” din acel an.

În anul 1894, răspunzând la un concurs publicat de „Reuniunea română de agricultură din județul Sibiu”, a scris „*Monografia economică a comunei Orlat*”, care a fost *premiată* cu premiul prim, fiind publicată în „Foaia Poporului” din Sibiu și tradusă separat în un număr de exemplare.

A condus timp de 8 ani, dela 1891 până la 1898, „*Reuniunea învățătorilor din jud. Sibiu*”.

A *colaborat* timp îndelungat la partea economică a „*Foii Poporului*” din Sibiu, timp de 17 ani la „*Revista economică*”, foaia băncilor românești din Ardeal, ca cel mai de seamă colaborator extern (după caracterizarea directorului revistei în publicațiunea scoasă cu prilejul jubileului de 25 ani al acesteia) și mai departe a *colaborat* la revista „*Transilvania*”, „*Bunul econom*” și „*Foaia interesantă*” din Orăștie, la „*Țara noastră*” Sibiu, „*Unirea*” din Blaj, trimițând rânduri-rânduri corespondențe și la alte foi, ca „*Gazeta Transilvaniei*”, „*Tribuna*” ș. a.

Timp îndelungat a colaborat la „*Enciclopedia Română*” de sub direcțiunea lui Dr. Corneliu Diaconovich și la „*Calendarul Asociațiunii*”.

A *adunat material* abondent, timp de doi ani, pentru marele dicționar român („*Etymologicum magnum Romaniae*”) al lui Bogdan-Petricicu-Hășdeu și pentru publicațiunea „*Inmormântarea la Români*” de Simion Florian Marian.

A scris în anul 1897 o carte de stupărit „*Cartea stuparilor săteni*”, tipărită de „*Reuniunea română agricolă din jud. Sibiu*”, apărută în două ediții.

A tipărit în foaia „Țara Noastră” de sub direcțiunea d-lui O. Goğa „Comuna Viitorul”, arătând în ea calea cum, după părerea sa, ar putea să se ridice o comună la stare înfloritoare. Această lucrare a fost publicată și separat în „Biblioteca populară” a „Astrei”.

În anul 1926 a publicat în „Biblioteca populară” a „Astrei” conferința pentru serbarea Unirei Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Patria-Mamă, sub titlul „1 Decembrie 1918”.

O altă conferință populară a fost publicată în Nr. 38 al Bibliotecii populare a „Astrei”, împreună cu o conferință a lui Nicolae Iosif sub titlu „Prelegere despre Asociațiune”.

Conferința cu titlul „Propaganda noastră culturală”, ținută în sala cea mare a Prefecturii jud. Sibiu (1921) care a fost publicată în foaia „Dacia Traiană” și separat în broșură.

A activat timp de 15 ani ca membru suplinitor în Comitetul central al „Astrei” și timp de 10 ani ca membru activ al secțiilor literare-științifice (secretar al secției economice).

Ca membru al Comitetului harnicei „Reuniuni române de agricultură din jud. Sibiu” a activat timp de 17 ani (1897—1914), ținând conferințe practice mai ales din stupărit, în mare parte a comunelor din județ, prezidând întruniri agricole și adunări generale ale acesteia și luând parte activă la aranjarea, din partea acesteia a numeroaselor expoziții de copii, de vite și de poame, etc.

A ținut conferințe în adunările generale ale desp. Sibiu al „Astrei” și una în adunarea generală dela Șimleul-Silvaniei” a acesteia (1908), publicată în revista „Transilvania” din acel an.

A dat prin circulare nenumărate îndrumări pentru organele din despărțămintele „Astrei” și cercurile ei culturale.

A fost membru pe viață al „Astrei” și al câtorva asociații economice, de meseriași, etc.

În anul 1933 a dăruit comunei sale natale Ciufud, pusă în grija Cercului cultural

al „Astrei” din aceea comună, o „Bibliotecă populară” model, compusă din 272 cărți bine alese pentru popor, toate compactate, împreună cu un dulap nou și cu un Fond de 5000 Lei, din care să se sporescă și să se compacteze an de an cărțile din bibliotecă. Darul acesta valorează în total suma de Lei 10.143.

A fost numit, în anul 1924, membru al Ordinului Steaua României în gradul de ofițer.

S'a ținut departe de luptele dintre partidele din comună, nu s'a amestecat în politică și a stăruit întotdeauna pentru pace și bună înțelegere în cercurile unde i-a fost dat să-și desvolte activitatea, ca și în scrisul său.

A fost totdeauna la datorie, muncind mult și bine pentru progresul neamului.

Restul zilelor dela adânci bătrânețe (de 78 ani fiind) le trăiește în casa sa din Sibiu, împreună cu soția sa Maria n. Simonca, și dânsa binemeritată învățătoare timp de 27 ani în comuna Orlat.

Iată cum e caracterizat gestul învățătorului pensionar Romul Simu, de către un înalt demnitar bisericesc, cu ocaziunea înființării unei biblioteci în satul său de naștere: „Așa ar trebui să facă fiecare cărturar din țara asta, pentru satul său de naștere. Ori, dacă sunt mai mulți ieșiți dintr'o comună, toți împreună să facă ceeace a făcut singur acest om înțelegător pentru satul său”.

Și câtă evlavie în cuvintele lui adresate consătenilor săi: „în semn de amintire pentru părinții mei și pentru satul unde am copilărit și am prins aripi, iată Vă dăruiesc această bibliotecă de cărți pentru popor, care nu cere altceva decât un om să-i poarte de grijă și cetitori cari să o răsvească. Și ca ea să nu ducă lipsuri nici pe viitor, iată și o sumuliță de 5 mii Lei, din care s'o puteți gospodări și spori. S'o folosiți sănătoși”.

Când ști, că un astfel de om ți-a fost înaintaș, nu poți, decât să fi mândru pe tagma ta.

Petrea Dascălul.

Congresul dela Turda al învățătorimii din Ardeal.

Învățătorimea din Ardeal sărbătorește cu mare entuziasm pe dl Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii. — Ședința solemnă de deschidere a congresului. — Problemele învățătorimii ardeleni.

Duminecă, 26 August, ora 10 dimineața în sala Prefecturii județului s'a deschis congresul învățătorilor din Ardeal, în prezența dlui Dr. C. Angelescu, ministrul școalelor. A participat un număr de 7-800 de învățători din toate părțile Ardealului și Banatului, sala Prefecturii fiind mult prea neîncăpătoare pentru marele număr al congresiștilor.

Intrarea în sală a dlui ministru a fost primită cu îndelungi ovații.

D. Ciolan, președintele Asociației învățătorilor din Ardeal a salutat pe dl ministru Angelescu, cu multă recunoștință pentru tot ceace a făcut pentru școala românească din Ardeal. A făcut un scurt istoric al școlii românești din aceste ținuturi, arătând că chiar dela început dl ministru Angelescu i-a dat cea mai deplină sollicitudine. D-sa a statificat școlile confesionale, a încadrat învățătorimea în drepturile ei, apoi a început marea campanie de construcții școlare care va fi înscrisă în paginile istoriei culturale. Pentru școala din Ardeal, dl ministru Angelescu este ceace a fost Spiru Haret în vechiul Regat. În timpul cât D-sa a lipsit din fruntea departamentului instrucției, învățătorimea a avut mult de suferit. Acum, când Dumnezeu a vrut să revină în fruntea școlii, — a continuat vorbitorul, — învățătorimea îi aduce elogiile și omagiile ei recunoscătoare.

Peste întreaga operă a dlui ministru Angelescu închinată școlii, se ridică gestul D-sale nobil și înțeleghător, de a fi numit 6500 de învățători cari până acum erau pe drumuri, elemente românești intelectuale sortite a pieri de foame.

Discursul dlui ministru Angelescu.

Dl Dr. C. Angelescu a luat apoi cuvântul, primit cu vii aplauze.

„Am asistat la numeroase întruniri ale învățătorilor și profesorilor din țară, — a spus D-sa, — dar nici odată nu am fost atât de emoționat ca azi.

Imi aduc aminte de vremurile din copilăria mea, când aveam încă neîmplinit înaintea ochilor, visul nostru secular: desrobirea românilor ardeleni.

Acum, când văd pe învățătorii din această parte a țării, unită pe veci cu vechiul Regat, întruniți în număr atât de mare, pentru a discuta nevoile școlii românești de aci, mă simt adânc impresionat”.

Dl ministru Angelescu aduce apoi elogii M. S. Regelui, nu numai pentru că spre El se îndreaptă dragostea și devotamentul tuturor, dar și pentru că este adevăratul cap al culturii românești. El e steagul pe care trebuie să-l înconjurăm cu toată dragostea noastră, — a continuat D-sa.

Învățătorimea ovaționează pe M. S. Regele și cântă în picioare „Trăiască Regele”!

Făcând un istoric scurt al culturii românești din Ardeal, dl ministru Angelescu relevă toate greutatețile mari cari i s'au opus. Erau vremuri grele, în cari cele două biserici ale noastre: cea ortodoxă și cea unită, au făcut cele mai mari servicii națiunii, fapt pentru care le datorăm recunoștință.

După războiu s'a impus în toată țara o campanie pentru ridicarea culturală a păturii noastre țărănești. În timpul acesta s'au construit 7000 școli noi, cu 14.000 săli, cari au costat 4 miliarde, din care jumătate a fost dat de stat. Opera aceasta în ultimul timp a fost întreruptă, dar revenind în fruntea ministerului, am ținut de datoria mea de a o continua — a spus dl ministru Angelescu. Am obținut pentru acest scop 200 milioane de Lei, urmând să terminăm construcțiile școlare începute.

Dar școlile acestea ar rămâne ziduri reci și moarte, dacă nu le-ar umplea sufletul învățătorului român.

Marele merit al lui Spiru Haret a fost de a fi relevat acest lucru și de a fi fost un părinte al învățătorimii.

Învățătorimea și-a făcut totdeauna pe deplin datoria, și putem spune, că războiul nostru pentru unire a fost câștigat de învățătorul român, care a sădit dragostea de neam și de patrie în sufletul țaranului român, atât mai mult se impune deci să o susținem. Opera nu e însă terminată încă.

Avem acum o mare datorie de împlinit: să consolidăm ceea ce am obținut prin unire. Ori aceasta nu se poate face, decât ridicând pătura noastră țărănească, cultivând-o și întărindu-i sentimentul național. Aceasta e datoria D-voastră, aceasta vă cere D-voastră, apostolilor neamului, națiunea.

Evident că pentru aceasta se impune ca și situația materială și morală a corpului didactic să fie asigurată. Cine nu ar face acest lucru, ar comite o crimă împotriva neamului.

Nu atât cu arma, cu aeroplane și cu tunul trebuie să apărăm hotarele acestei țări, ci mai ales cu cultura și cu conștiința noastră națională. Revizionismul maghiar nu are ce căuta aci. Poporul românesc e străvechi pe aceste plaiuri și are rosturi culturale și istorice de împlinit“.

Învățătorimea ovaționează pe dl ministru Angelescu pentru frumoasele D-sale cuvinte românești și protestează în picioare împotriva oricărei încercări revizioniste.

„Am spus, și voi spune totdeauna, — a continuat dl ministru Angelescu, — că acel corp al învățătorimii, care are un rol atât de important de împlinit, trebuie să fie pus în situația de a-și putea face datoria. Învățătorul a fost nedreptățit. S'au suprimat građațile lui pe nedrept, și i-au aplicat curbe nedrepte, ș. a.

Revenind în fruntea ministerului instrucției, am înțeles acest lucru și în consiliu de miniștrii am făcut o chestiune personală, susținând învățătorimea. (Ovații îndelungate). Eu nu țin la locul meu de ministru, dacă nu pot face acolo ceea ce îmi dictează conștiința mea.

Rostul național al școlilor.

Criza e mare, este adevărat. Cu toate acestea situația învățătorimii trebuie îndreptată în interesul culturii noastre naționale.

Când am plecat dela minister, aveam mii de burse pentru copiii de țărani dela diferitele școli. Când m'am înapoiat, nu am găsit din ele nici a zecea parte. În urma acestui fapt, am găsit școli, unde în clasa I și II nu mai erau copii români, (spre pildă în Maramureș), iar cei mai buni copii ai țaranilor începuseră a se retrage din clasa 6-a și a 7-a pentru că nu aveau cu ce se susține.

Din cauza sărăciei, numărul copiilor români a început să scadă vertiginos. În unele părți sunt 2/3 copii ai minoritarilor și numai 1/3 ai țaranilor români. Unde ajungem astfel? Iobați în propria noastră țară? Iată de ce am insistat ca să se dea 50 milioane pentru burse școlare. Iar dela 1 Septembrie crt., copiii corpului didactic nu vor mai plăti taxe școlare și le vom da cât mai multe burse.

Am amintit că pentru școlile cari s'au construit după războiu, statul a dat 2 miliarde. Aduc aci mulțumiri titularilor ministerului domeniilor, în special dlui G. Ci-păianu, care a dat lemn de construcție și lemne de foc pentru școli și a improprietărit multe școli.

Mi s'a predat o listă a revendicărilor Dvs. În ce privește recunoașterea la pensie a tuturor anilor serviți în învățământ, inclusiv socotirea dublu a timpului servit în războiu, voi face toate intervențiile pentru soluționarea acestei chestiuni“.

Tot așa dl ministru a promis să dea întreg concursul și în ce privește celelalte chestiuni cari i s'au adus la cunoștință. Între altele va face intervenție, ca leafa pe August să se plătească la începutul lunii Septembrie, pentru că învățătorul să aibă cu ce-și trimite copii la școală.

Politicianismul excesiv. — Minoritățile.

D-sa a ridicat apoi cuvântul împotriva politicianismului excesiv, arătând că una din boalele mari de cari suferă țara în ultimul

timp este: intrarea politicei în școală. Acest lucru trebuie pe viitor înlăturat cu orice mijloace. Directori și revizori să fie numai cele mai distinse elemente și să aibă stabilitate. Prin noua lege, care se pregătește acum, vom încerca tot posibilul spre a ajunge la aceste rezultate.

În ce privește minoritățile, dl ministru Angelescu a spus că noi ca popor civilizată și cu atâtea însușiri sufletești, nu vom impune minoritarilor un regim care nu ne convenea nouă odinioară. Se întâmplă însă lucrul nemaipomenit, că după 16 ani dela Unire sunt mulți învățători minoritari, cari ar trebui să propună limba română, și istoria română, dar ei nu știu să se exprime în limba oficială a statului. „S'au chemat la examen de limba română — a spus dl ministru — și nimeni nu ne poate contesta acest drept. Unii dintre ei și-au dat demisia de frica examenelor. Locurile lor, câteva sute la număr, vor fi completate cu tineri de ai noștri, cari de ani de zile nu au o posibilitate de câștig și mor de foame fiind șomeri”.

A încheiat frumosul și inimosul d-sale discurs, făcând apel la învățatorime de a face și mai departe apostolatul cultural și național, pentru care e chemată.

Cuvintele dlui ministru Angelescu au fost primite cu vii și îndelungate aplauze.

Cuvântul dlui G. Cipăianu.

Dl G. Cipăianu a vorbit apoi, aducând mulțumiri dlui ministru Angelescu pentru frumoasele d-sale cuvinte. A mulțumit apoi Asociației învățătorilor pentru frumoasa inițiativă de a fi ținut congresul învățătorimii ardeleni la Turda.

A făcut apoi un călduros apel la învățatorimea română din Ardeal, de a căuta să ridice și economicește și pe terenul conștiinței naționale țărănimea română din aceste părți ale țării. E o misiune importantă și o luptă frumoasă în care învățatorimea are însă concursul dlui ministru C. Angelescu.

Cuvântul dlui Toni.

Dl D. Toni, președinte Asociației generale a învățătorilor a luat apoi cuvântul. Dela

unire, până azi, a spus d-sa, n'a lipsit dela nici un congres al învățătorilor ardeleni.

Se împlinesc acum 5 ani dela unirea Asociației învățătorilor ardeleni cu Asociația învățătorilor din vechiul regat și cu acest prilej aduc elogii solidarității învățătorimii ardeleni.

În cei 5 ani din urmă învățatorimea din țară a făcut mari progrese și ea are organizații solide. 40.000 de învățători stau strajă la interesele lor profesionale, și au rezistat încercărilor nenorocite de sindicalizare, cari au dus școala franceză pe marginea comunismului.

În ultimul timp învățatorimea a avut de suferit extrem de mult. Salarii neplătite cu lunile și cu anii, drepturile lor știrbite, copiii lor pe drumuri. În situația aceasta ne găseam în Noemvrie anul trecut, când noi cu inima strânsă nu știam ce va fi; a venit în fruntea școlii românești sufletul cald, românesc, care este dl Dr. C. Angelescu (mari ovații).

Ne-am înfățișat d-sale cu toate nevoile noastre, iar d-sa a spus: „Sunt alături de voi, și voi părăsi acest fotoliu ministerial, dacă școala românească nu va fi îndreptățită”.

Noi știm că d-sa nu numai că a susținut în consiliu de miniștri școala și învățatorimea, dar și-a pus la dispoziție demisia, dacă nu se făcea dreptate școlii și învățătorimii.

Pentru toate acestea, cei 40.000 de învățători numiți de dl ministru Angelescu, salvați din situația cea mai mizerabilă în care se găseau, îi aduc omagiile lor de recunoștință și îi promit tot devotamentul lor, până la ultim sacrificiu.

Aduce apoi mulțumirile învățătorimii dlui S. Ghițescu și acelor parlamentari cari au susținut dârz învățatorimea în lupta sa, dând una din cele mai frumoase bătălii pentru profesiunea de dascăl.

În ce privește situația materială a învățătorilor din România ea are o înfățișare foarte tristă. E adevărat că din punct de vedere al situației morale suntem la înălțime chiar față de alte țări.

Dar situația materială e prea gravă. Sunt 27.000 învățători, plătiți cu 2000 lei pe lună,

un salariu de mizerie, cu care ei nu pot face față situației.

În special salariile începătorilor sunt mizerabile. Anii cei dintâi ai învățătorului, cari sunt ani când ar trebui să se instruiască, ani de înălțare și idealism, sunt anii lui de mizerie și de durere.

Dl ministru Dr. C. Angelescu intervine aci spunând:

— „Sunt absolut de acord cu dl Țoni. Trebuie îndreptată situația învățătorimii începătoare!“ (Aplauze).

Alte cuvântări.

Dl prof. *Bota*, aduce cuvinte omagiale dlui Dr. C. Angelescu, cerând învățătorimii, ca să-l decoreze cu titlul de „învățător al neamului românesc“. (Ovații furtunoase).

Dl *Iovian Murășanu*, protopop din Turda, aduce salutul bisericii ortodoxe române congresului și aduce elogii dlui ministru Dr. C. Angelescu pentru marea, dar greaua operă de ridicare a elementului românesc din Ardeal. Biserica e alături de dl ministru Angelescu.

Dl *Cârnațiu*, protopop gr.-catolic a salutat apoi congresul în numele bisericii unite.

Dl *I. Ciuleanu*, prefect-delegat al județului Turda, a adus congresului salutul administrației județene.

Se expediază apoi o telegramă omagială cu următorul conținut M. S. Regelui:

„Învățătorimea din Ardeal, Crișana și Maramureș, întrunită în congres general, având în mijlocul ei pe cel mai mare ministru al culturii poporului, Dr. C. Angelescu, din Turda, unde străjuește mormântul Voevodului întregitor de neam, își îndreaptă sufletul și gândul către Voevodul culturii românești și al consolidării naționale a României întregite, și Vă asigură Maiestate, de întregul și neclintitul ei devotament. Președintele congresului:

I. N. Ciolan.

S'au mai trimis apoi alte telegrame dlui prim-ministru G. Tătăreanu și V. Slăvescu, ministrul finanțelor.

Ședința festivă de deschidere a congresului luând sfârșit, dl ministru Dr. C. Angelescu împreună cu suita au vizitat mormântul lui

Mihai Viteazul, apoi a participat la banchetul dat la băile primăriei.

Ședința de după amiază a Congresului.

După amiază, debaterile congresului învățătorilor din Ardeal și Banat au continuat sub președinția dlui I. N. Ciolan.

S'au pus în discuție următoarele chestiuni de ordin profesional: „Problema școalelor superioare iărănești“. Raportor a fost ales dl I. Medan (Satu Mare). Congresul și-a exprimat dorința, ca mai întâi trebuiesc consolidate școlile primare cu 7 clase și numai pe urmă să se pună problema școalelor superioare țărănești. În orice caz însă în principiu este de acord cu înființarea acestor școli.

Institute universitare pentru pregătirea învățătorilor“. Raportor V. Chele (Mercuria Ciuc). Congresul a fost de părere să se creieze academii superioare pedagogice pe lângă universități, la cari învățătorii să fie admiși fără nici o deosebire, spre a urma cursurile, cu condiția, că după terminarea studiilor să li se dea gradul I în învățământ și să fie obligați a servi timp de 5 ani în învățământ.

A urmat raportul dlui I. N. Ciolan (Sibiu), despre întreținerea școlii și salarizarea învățătorilor. Congresul a cerut, ca cota comunală să fie mărită dela 14 la 16% și acestea să fie centralizate la comitetele județene, cari la rândul lor, le vor repartiza școlilor, după trebuință. Învățătorii să fie puși în drepturile lor, conform legii armonizării.

În ce privește recunoașterea la pensie a anilor serviți în învățământ, inclusiv socotirea dublu a timpului servit în război (raportor: I. Ciora-Hunedoara), și acordarea gradației militare pentru învățătorii din ținuturile alipite (raportor: Alexandru Ilieș-Cluj), dl ministru Dr. C. Angelescu și-a luat angajamentul a face tot posibilul pentru rezolvirea favorabilă a acestor chestiuni.

A urmat adunarea generală a Asociației învățătorilor din Ardeal și Banat. S'au pus în discuție diferitele chestiuni de ordin profesional. S'a citit raportul dlui secretar general V. Chele, apoi raportul casierului și al administratorului căminului.

Intrucât s'a găsit că la cămin nu s'a făcut o administrație regulată, căminul având 290.000 lei taxe restante neincasate și 221.000 lei datorii la furnizori, directorul Boeriu va fi înlăturat.

S'a aprobat gestiunea pe anul trecut și proiectele de buget pentru anul viitor.

S'a ținut apoi ședința fundației „Gheorghe Lazăr”. S'au citit rapoartele și s'a hotărât reorganizarea fundației și modificarea statutelor. „Casa Învățătorilor” din Cluj va fi complet reorganizată, pentruca studențimea adăpostită în ea să aibă nivelul de trai al studențimii dela alte căminuri bine organizate din Cluj.

Duminecă seara dl ministru Dr. C. Angelescu a participat la concertul dat de Asociația învățătorilor din județul Turda, apoi d-sa a plecat cu acceleratul la Timișoara, la alt congres al corpului didactic.

Luni dimineața s'a ținut o consfătuire a președinților de județe ai Asociației învățătorilor, în vederea înființării unei federale a băncilor învățătorilor din Ardeal și pentru crearea unei mari instituțiuni de editură a învățătorimii la Cluj. Apoi învățătorimea a luat parte la o excursie la mormântul lui Mihai Viteazul și congresul s'a sfârșit.

Notă. În numărul viitor vom publica darea de seamă asupra Congresului General din Iași ținut în zilele de 8, 9, 10 Septembrie a. c.

Combaterea propagandei revizioniste.

APEL.

Comitetul Central al „Ligii antirevizioniste române” în acțiunea pentru combaterea și zădărnicierea propagandei revizioniste maghiare, organizează o expoziție documentară și statistică cu ajutorul căreia să demonstreze și să lămurească prin însăși datele oficiale și documentele ungurești dinainte de războiu, dreptatea cauzei noastre. Toată literatura statistică și documentară va fi expusă prin grafice, cartograme, diagrame și imagini sugestive, hărți etnografice, pentru ca din reprezentarea lor comparativă să reiese prin analogie și contrast netemeinicia propagandei maghiare.

Cum realizarea acestei expoziții necesită toată literatura revizionistă și antirevizionistă

apărută în diferite limbi și de cât mai mult material statistic din diferitele domenii ale vieții publice din Ardeal, dinaintea și după războiul întregirii naționale, „Liga antirevizionistă română” roagă călduros toate instituțiile de stat și pe cele particulare precum și pe toți bunii români, să binevoiască a trimite orice publicații, acte, statistici, fotografii, documente, publicații, caricaturi tendențioase, hărți și orice material privitor la problema revizionismului pe adresa Ligii: Str. Brezoianu Nr. 23, S. I. Secția Expoziției.

Liga antirevizionistă.

„Cu cărțile se întâmplă ca și cu fecioarele. Tocmai cele mai bune, mai vrednice, rămân adeseori mai multă vreme necăutate. Dar la urma urmei vine unul care le înțelege și le scoate din întunerecul unde erau ascunse la lumina unui cerc frumos de activitate”.

FEUERBACH.

„România nu are alt ocrotitor de cât pe Dumnezeu și sabia sa!”

M. KOGĂLNICEANU.

*

„Ceea-ce este încă și mai de seamă, e să cugetăm românește, când scriem și când vorbim.

ODOBESCU.

FOLCLOR și ARTA POPULARĂ

Strigături.

*Hop mândruță poale scurte,
Le-ai încinge n'ai de unde;
Le-ai încinge pe-un picior,
Celălalt rămâne gol.*

*Trandafir în patru creste
Dulce-i gura la neveste;
Nici la fete nu-i amară
C'am sărutat mult aseară.*

*Tot iubitul are-un dar
Că e dulce și amar;
La 'nceput dulce zăhar
La sfârșit pelin amar.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Foto J. Berman.

Fete la cules de vie.

Foto J. Berman. Bunica și nepotul la câmp.

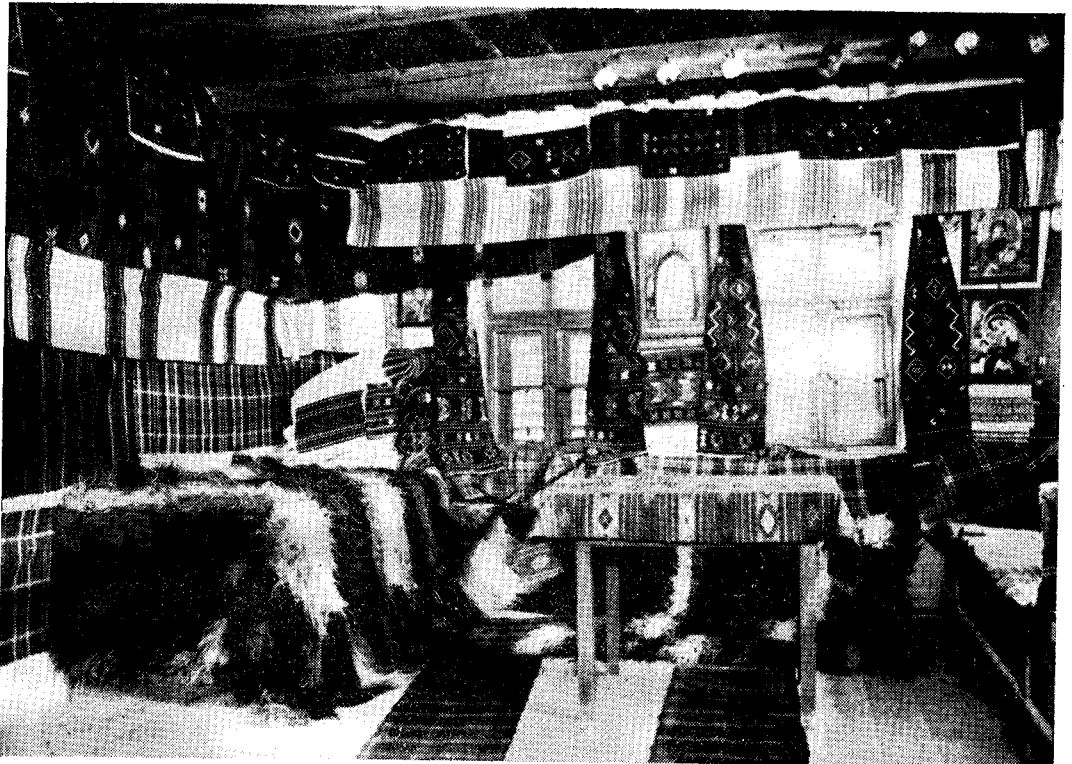

Foto J. Berman

Interior de casă țărănească din Ardeal.

Recensii.

Dr. Alexandru Roșca: Psihologia martorului. Edit. Institutul de psihologie al Universității din Cluj, 1934, p. IX. + 156 Lei 80.

Prodigioasa muncă desfășurată la Institutul de psihologie al Universității din Cluj, de sub conducerea dlui prof. F. Ștefănescu Goangă, înregistrează cu lucrarea de față a 17-a lucrare științifică din domeniul psihologiei experimentale. Ea se datorește asistentului aceluși institut, dlui Dr. A. Roșca, specialist în psihologia anormală și patologică, bine cunoscut în lumea dascălească prin cele 4 lucrări din acest domeniu, editate de același institut.

Prin lucrarea de față se urmărește: 1. Verificarea rezultatelor din domeniul psihologiei martorului, pe un număr mare de subiecți; 2. Pătrunderea mecanismului mărturiei și stabilirea valorii, ce i se poate atribui, prin aplicarea aceleiași metode, la copii ca și la adulți, la femei ca și la bărbați, la normali ca și la anormali; 3. Corelația dintre mărturie și diferitele funcțiuni psihice — memorie, atenție, inteligență și sugestie —; 4. Corelația dintre evenimente reale și imagini, folosite ca mijloace de cercetare în problema mărturiei; 5. Corelația dintre depozițiile libere și cele bazate pe interogatoriu; 6. Stabilirea unui etalon de apreciere a valorii depozițiilor.

Redăm o parte din rezultatele obținute.

Fidelitatea mărturiei pentru un eveniment a obținut coeficientul de 82,81%, iar pentru o imagine 90,00%. Corelația dintre aceste 2 metode e de + 0,68.

În ce privește diferitele elemente ale unei imagini sau eveniment se constată următoarele: perscanele, animalele, relațiile spațiale și obiectele prezintă fidelitatea cea mai mare în mărturie — peste 90% —; acțiunile și calitățile ajung la o fidelitate între 80—90%; iar culorile, numărul și semnele sub 80%.

Timpul influențează defavorabil mai mult asupra mărturiei bazată pe interogatoriu decât asupra celei bazate pe depoziție liberă.

Sexul încă prezintă note caracteristice. Femeile rețin mai bine acțiunile, animalele și relațiunile spațiale, bărbații, numerii și semnalmentele — diferențele însă nu sunt mari, 1—4%; — Persoanele, obiectele, culorile și calitățile se prezintă cam la fel. Pentru chestiunile sugestive fidelitatea e de 30,84% pentru bărbați și 30,51% pentru femei.

Raportul dintre mărturie și etate se prezintă în modul următor:

	8—9 ani	10—11 ani	12—13 ani	14—15 ani	Adulți	
Povestire	Intinderea mărturiei . . .	14.02	16.69	17.20	20.05	24.44
	Fidelitatea mărturiei . . .	82.97	86.54	87.09	90.93	90.41
	Siguranța . . .	91.93	88.79	92.00	92.19	92.52
	Fidelitatea certitudinii . . .	88.36	89.28	89.18	93.95	94.53
Interogare	Intinderea mărturiei . . .	83.17	80.38	84.72	89.91	83.23
	Fidelitatea mărturiei . . .	65.52	75.30	77.78	79.05	84.33
	Siguranța . . .	88.83	90.15	84.89	80.56	83.70
	Fidelitatea certitudinii . . .	71.85	81.09	85.62	88.16	90.66

S'a mai cercetat: raportul dintre mărturie și debilitatea mintală în general; mărturia la variatele categorii de bolnavi mintali: schizofrenici, histerici, paranoiaci, paralitici, parafrenici, maniaci, melancolici; corelația dintre mărturia celor instruiți față de cei neinstruiți.

Pentru stabilirea fidelității mărturiei s'a formulat etalonul de mai jos:

Percentile	Povestire (%)	Interogare (%)
0	50.00	50.00
25	87.52	72.72
50	89.75	81.06
75	96.32	87.87
100	100.00	96.87

Cartea prezintă o importanță deosebită pentru clarificarea problemei mărturiei martorului și aduce un folos real în practica vieții juridice. În viața școlară, unde problema cunoașterii individualității, precum și valoarea care se poate atribui mărturiei elevilor reclamă la fiecare pas metode precise, simple și ușor de aplicat, nu e mai puțin folositoare.

L. B.

Fișa personală de observație psihologică. Instrucțiuni pentru utilizarea fișei personale de observație psihologică, de Prof. Fl. Ștefănescu Goangă, L. Rusu, A. Roșca, D. Todoranu.

Edit. Institutului de psihologie al Universității din Cluj, 1933. Lei 10 (Fișa) 20 (Instrucțiunile).

Cunoașterea individualității școlarului este o problemă, care prinde teren tot mai larg în lumea noastră pedagogică. Preocuparea aceasta, pe lângă altele, se relevă și prin cele câteva încercări de fișe personale, cari s'au publicat fie în revistele de specialitate, fie în broșuri separate. Ministerul instrucțiunii a tipărit o „Foaie pentru observarea individualității” încă în anul 1925. Ea a fost

aplicată în câteva școli primare din București. Cu un an mai târziu Institutul pedagogic român, de sub conducerea dlui prof. univ. G. G. Antonescu retipărește această foaie și o introduce în toate școlile primare de aplicație, pentru încercare. Societatea profesorilor secundari de pedagogie din România folosindu-se de experiențele acestor fișe, elaborează în anul 1929, un „Carnet școlar (medico-pedagogic) pentru uzul școlilor primare și secundare.

Aceste fișe, bazate de o parte pe fișele străine cele mai bune, de altă parte pe rezultatele practice obținute prin aplicarea lor, s'au dovedit a avea foarte multe părți bune. Sunt relativ scurte, precise, căutând cunoașterea individualității în funcțiunile sale esențiale; indică ocaziile de observare, dau exemple de ceea ce se poate observa și lasă loc liber pentru răspunsuri la fiecare întrebare în parte. Aplicabilitatea lor însă în cercuri cât mai largi se lovea de inițierea redusă în metoda de observare. Învățătorii și profesorii nu știau cum să observe și cum să noteze ca evaluările lor să poată fi folosite și de alții în justa lor apreciere. O încercare de a înlătura primul inconvenient, aplicabilitatea în cercuri cât mai largi, s'a făcut prin „Fișa individuală bazată pe observare” a dlui L. Bologa, publicată în revista Școala și viața, Nr. 10, Dec. 1933.

Fișa Institutului de psihologie apare în seria acestor fișe ca cea mai nouă și totodată ca cea mai bine elaborată. E amplă, cuprinzând fenomenele sufletești nu numai în manifestările lor principale ci și în cele

secundare. Evaluarea nu o lasă la felul fiecăruia de a se exprima; pentru fiecare întrebare sunt date 5 răspunsuri posibile, dintre cari observatorul e chemat să aleagă și să sublinieze pe cel mai potrivit. E un sistem aplicat în fișele de observație americane, care s'a dovedit a fi foarte practic. Inconjurarea schematizării vieții sufletești și reducerea ei la cele 5 posibilități de manifestare încă s'a avut în vedere. La sfârșitul fișei observatorul are spațiul necesar pentru o caracterizare liberă generală, unde poate să-i facă subiectului o icoană după propriul său limbaj și după notele caracteristice esențiale ale individualității lui. Pe lângă această inovație — a răspunsului gradat — introdusă în fișele noastre de observație, fișa Institutului de psihologie prin broșura cu instrucții satisface în mod optim și celelalte cerințe. Aceste instrucții, prin felul cum sunt alcătuite formează un adevărat manual de psihologie. Aci se dă întâi definiția funcțiunii psihice scurt, precis și la înțeles, apoi se dau aspectele acestei funcțiuni și în fine ocaziile și modalitățile de observare. Observatorul citind cu atenție instrucțiile își revizuește întregul bagaj de cunoștințe psihologice aplicate în domeniul școlar. Tot aceste instrucții mai inițiază pe observator și în alcătuirea unei psihograme (profil psihologic) cerută de fișa de observare.

Cine se interesează de aproape de cunoașterea individualității și vrea să aibă un ghid bun pentru aceasta, să-și procure fișa și instrucțiile corespunzătoare dela Institutul de psihologie al Universității din Cluj.

Inființarea cooperativelor școlare.

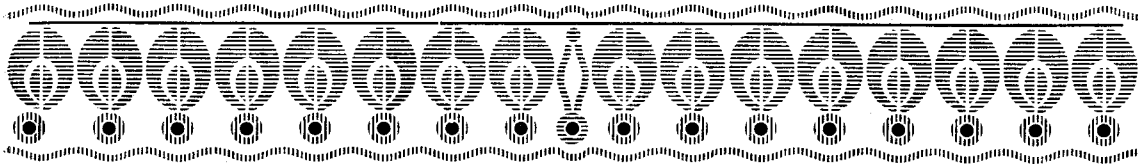
Legea actuală a învățământului obligă pe toți învățătorii să inființeze cooperative școlare la fiecare școală.

Pentru definitivat, înaintare la gr. II și gr. I se cere între altele și obligațiunea de a fi inființat sau condus o cooperativă școlară.

Recomandăm tuturor colegilor cari doresc să inființeze cooperative școlare, să se adreseze pentru

informațiuni, instrucțiuni și obținerea de statute și registre necesare cooperativelor școlare, la Federația Cooperativelor școlare din Comuna Porcești, Județul Sibiu, Oficiul Turnu. — Cereți catalogul prețurilor mărfurilor din magazinul Federației. Două statute costă 12 Lei. iar cele 6 registre de contabilitate Lei 196.—

Știri și informațiuni.

Transferări și numiri de învățători.

Pentru anul școlar 1934—35 au fost transferați în jud. Sibiu 70 de învățători și învățătoare, iar cu titlu provizor au fost numiți 50 de membri ai corpului didactic primar.

Vacanțele Agricole.

Revizorul școlar al jud. Sibiu a dispus ca vacanțele agricole, obișnuite pe unele locuri, să nu treacă peste 3 zile. Învățătorului care va da un concediu mai lung, i se va reține din salariu, pe zilele în plus.

Concediile membrilor corpului didactic primar.

On. Minister al Instrucțiunii a revocat toate concediile pentru interese familiare și pentru tratament medical, ordonând, ca toți învățătorii să se întoarcă la posturile lor. Ceice nu se vor conforma ordinului, se vor da absenți și vor fi pedepsiți amăsurații legii. Se mențin numai concediile de naștere și de boală gravă, bine dovedite. Aceste concedii vor fi aprobate numai de Minister.

Gradațiile învățătorilor vor fi achitate.

Sporurile de grad și gradații ale învățătorilor vor fi achitate cu începere de la 1 Octombrie c. Sporurile de pe luna Octombrie vor trece însă integral la fondul de pensii, așa că învățătorii le vor primi numai de la Noiembrie și lunile următoare.

Situația învățământului primar din România.

După o statistică mai nouă, în țară avem 17.751 școli primare. Dintre aceste 14.875 sunt de stat, iar restul de 2876 sunt confesionale și particulare. În anul școlar 1931—32 s'au înscris în aceste cuiburi de lumină 2.210.135 elevi, deci numai 79% din totalul obligaților de școală, au rămas fără nici o educație 21%.

În Statele Unite se repartizează o școală primară la 496 locuitori. În Bavaria revine o școală la 502 locuitori. În Franța la 594, în Cehoslovacia la 873, iar la noi la 1017 locuitori o școală.

Numărul elevilor repartizați pe un învățător este: în Belgia 26, în Franța 32, în Cehoslovacia 37, în Prusia 40, în Württemberg 44, iar în România 54 copii la un învățător.

Din datele de mai sus, se poate oricine convinge, că România ar trebui să-și dubleze numărul învățătorilor, dacă dorește o largă instrucțiune a poporului, care să o ridice între țările cu puțini analfabeți.

Asociația Învățătorilor din Jud. Sibiu.

No. 34/934.

Convocare.

În virtutea art. 16 și 24 din Statutele Asociației Învățătorilor din Jud. Sibiu și conform hotărârii Comitetului Asociației luată la 21 August a. c., toți membrii numitei Asociații, sunt convocați în **Adunare Generală Extraordinară** în ziua de **Vineri, 26 Octombrie 1934 (Sf. Dumitru), la ora 9 dimineața**, în localul Școlii Primare de Stat No. 1 de băieți din Sibiu, spre a delibera și hotărî asupra următoarei

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului membrilor prezenți;
2. Constituirea biroului;
3. Deschiderea ședinței;
4. Raportul Comitetului asupra chestiunilor cuprinse în ordinea de zi la punctele: 5, 6, 7 și 8;
5. Modificarea Statutelor și punerea lor în concordanță cu acelea ale Asociației Generale;
6. Eventuala cumpărare a unui imobil;
7. Parcelarea terenului din livada „Borger”;
8. Construirea unei case de odihnă la Păltiniș;
9. Aplicare de sancțiuni celor ce nu-și achită cotizația și suma de Lei 1000— pentru Casa Învățătorilor;
10. Eventuale propuneri.

Având în vedere importanța chestiunilor cuprinse în această ordine de zi, mai ales în ce privește investirea capitalului în imobile, rugăm stăruitor pe toți membrii Asociației să participe necondiționat la această Adunare Generală.

Atragem serios atențiunea tuturor acelor care nu sunt la curent cu plata taxelor către Asociație și n'au achitat nici cei 1000 Lei pentru Casa Învățătorilor, că nu vor putea participa la această adunare în care se va hotărî despre soarta averii Asociației, asupra căreia ei n'au nici un drept.

Președinte:
I. N. Ciolan.

Secretar:
M. Bibu.

EDITURA „NATIONALA“

S. CIORNEI

Societate Anonimă

BUCUREȘTI — STRADA SFÂNȚA VINERI No. 12.

Cea mai bine asortată cu tot felul de cărți didactice pentru cursul primar și secundar. Autorii cei mai încercați au colaborat la alcătuirea manualelor editate.

Cereți nouile cataloage pentru cursul primar și secundar, precum și manuale pentru consultare. Se trimite gratuit la cerere.

CULTURA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ

BUCUREȘTI

STRADA PITAGORA No. 18.

Introduceți în anul școlar 1934—35, manualele de curs primar complet dela cl. I—VII, lucrate de autori cu renume bine stabilit și editate de „Cultura Românească“.

Cereți cataloage și manuale pentru consultare.

Se trimite gratuit la cerere.

Toate manualele de curs primar, complementar, rechizite, caiete, imprimate etc., etc., livrează cu prețuri ieftine și în condițiuni avantajoase numai

Librăria „Dacia Traiană“, Sibiu, Piața Unirii Nr. 7 (Înapoi în curte)

Sumarul:

Literatură — Artă.

Mărire Ție	<i>I. Gr. Marin-Slujeru</i>
Băjenia	<i>Mircea Alexiu</i>
Pastel	<i>I. Gr. M.</i>
Suflet de câine	<i>Paul Reboux</i>
Frunzuliță	<i>I. Gr. M.</i>

Invățământ — Educație.

Dr. C. Angelescu și școala românească	<i>Iosif I. Gabrea</i>
Petru Span	<i>Z. Sandu</i>
Educația populară și sindicalismul francez	<i>L. B.</i>
Celor noi numiți	<i>Miron Faur</i>

Viața morală și religioasă a satului.

Munca și armonia	<i>S. Dragoman</i>
Religia în școala primară	<i>N. Ciorogariu</i>

Viața culturală și națională a satului.

Familia ca factor de educație națională	<i>I. N. Ciolan</i>
Adevăruri	<i>Elena Bărdaș</i>

Viața economică a satului.

Valorificarea produselor sătești	<i>Cooperator</i>
Cooperația școlară	<i>I. N. C.</i>

Oameni și fapte.

Romul Simu	<i>Petrea Dascălul</i>
Congresul din Turda	<i>Cronicar</i>
Apelul ligii antirevizioniste	* * *

Folklor, chipuri și icoane din sate.

Recensii.

<i>Dr. Alexandru Roșca</i> : Psihologia martorului.
Fișa personală de observație psihologică. Instrucțiuni pentru utilizarea fișei personale de observație psihologică, de <i>Prof. Fl. Ștefănescu Goangă</i> , <i>L. Rusu</i> , <i>A. Roșca</i> , <i>D. Todoranu</i> .

Informațiuni. Convocarea adunării generale a inv.